

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO
se nahaja v Trstu ulica Boschetto 5,
Telefon 1570.
UPRAVNIŠTVO
Dunaj V. — Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
ooo Rokopisi se ne vračajo. ooo

Naročnina:
za celo leto 4.40 K
za pol leta 2.20 K
za četrt leta 1.10 K
Posamezna številka 18 vin.

Usem našim funkcionarjem, zaupnikom in članom na znanje!

Smatramo kot našo dolžnost, da Vas še enkrat opozorimo na ugodnosti, ki jih postanejo deležni tisti člani, ki še do 31. marca 1912 pristopijo skladu za posmrtno odpravnino. Ugodnosti so sledeče:

Vsi člani Spl. pravovarstvenega in podpornega društva, ki so v tem društvu včlanjeni s 1. januarjem 1912 že tri mesece, in pristopijo podpornemu skladu najkasneje do 31. marca 1912, nimajo karene dobe, to se pravi, da imajo takoj pravico do podpore zaostalim, ki pride nanje.

Osebe, ki pristopijo Spl. pravovarstvenemu društvu in podpornemu skladu za zaostale do 31. marca 1912, imajo trimesečno kareno dobo, to je, da imajo pravico do podpornega deleža šele takrat, ko so že tri mesece člani podpornega sklada za zaostale.

Isti, ki pristopijo Spl. pravovarstvenemu in strokovnemu društvu in podpornemu skladu za zaostale šele po 31. marcu 1912., imajo dveletno kareno dobo, to je, da jim pritiče podporni delež šele po dveletnem članstvu v podpornem skladu.

Za člane, ki umrú vsled železniške nezgode še pred dovršeno kareno dobo, se smatra kareno dobo z dnevom smrti kot dovršeno.

Ker se torej more kratko kareno dobo nuditi le tistim članom, ki pristopijo skladu do 31. marca 1912, opozarjamo funkcionarje, zapisnike in člane, da se bo pri poznejšem pristopu brezpogojno vztrajalo na dveletni kareni dobi.

Ob enem prosimo blagajnike krajevnih skupin, da takoj vpošljejo izpolnjene pristopne izjave.

Nove pristopne izjave je naročiti, nemške pri centrali na Dunaju, slovenske in italijanske pa pri železničarskem tajništvu v Trstu.

Centralno vodstvo.

Črdnjava se ruši...*)

Centrumaši v Nemčiji imajo pač smolo. Pri volitvah v nemški državni zbor se je močno omajal njih »granitni stolp«, ki je dobil pri volitvah v bavarski deželni zbor le še večje razpoke. Bavarska je bila najmočnejša trdnjava centruma. In sedaj jih je tudi tam doletela usoda, da jim boljbolj izginjajo tla pod nogami.

Vnanji povod za razpust bavarskega deželnega zbora je bil konflikt s prometnim ministrom Frauendorferjem. V razpravi je bilo izboljšanje službenih razmer v državnih obratih. Ob tej priliki pa je hotel centrum zopet popraviti svoj ugled med državnimi delavci. V prejšnjem zasedanju je klerikalna stranka odklonila po vrsti vse predloge, ki so merili na gmotno izboljšanje te delavske kategorije.

*) Po članku Zarje: »Rim se podira...«

Tik pred razpustom deželnega zbora pa je prišel centrumaški poslanec Lerno s pravim razlogom klerikalne obstrukcije na dan. Nje pravi vzrok je bil po njegovi lastni izpovedbi ta, da prometni minister Frauendorfer ni na centrumovo povelje razpustil nevtralne »Južnonemške železničarske zveze«, ker ni meni nič tebi nič zadušil koalicijske pravice državnih delavcev. Vsled tega je bil torej dne 14. novembra razpuščen deželni zbor.

V razpuščenem zbornici je imel centrum veliko politično moč. Od 163 mandatov je imela klerikalna stranka 98, socialni demokrati 21, liberalci 25, kmečka zveza in konservativci pa 19. Samo ob sebi se razume, da so klerikalci temeljito zlorabljali svojo politično moč, kakor to delajo povsod kjer so v večini. Tako n. pr. je centrum 22. aprila 1910 predlagal, da se državnim delavcem (med katere spadajo tudi železničarji) vzame pravico do stavke in da vlada z vso silo zatire vsa stremljenja, ki spravljajo redno delovanje državnih obratov v »nevarnost«. Vlada je nato takoj izjavila, da bo z vsemi zakonitimi sredstvi nasprotovala vsaki stavki v državnih podjetjih. To pa centrumašem ni zadostovalo in kratkomalo so zahtevali, da vlada razpusti »Južnonemško železničarsko zvezo«.

Tej nakani pa se je odločno uprl minister Frauendorfer, dobro vedoč, da z nasilnimi sredstvi ne pride socialni demokraciji do živega. Odgovoril je nato sledeče:

»Mnenje, da je s takimi sredstvi moči zatreti socialno demokracijo, ovrača zgodovina vseh časov in narodov. Omenjal sem tudi podrobnosti iz razvoja krščanstva. Krščanstvo je bilo predvsem versko in нравno, deloma pa tudi socialno gibanje, in uveljavilo se je, četudi so ga zatirali z vsemi mogočimi nasilnimi sredstvi, in kot zmagovalček izšlo iz preganjanja. Tudi druga duševna gibanja so se iztekla podobno; o tem se vsak lahko prepriča, če preroma zgodovino časov. Največji državnik minulega veka knez Bismarck je v socialistovskim zakonom — o tem prepričan — zagrešil napako. Učinek je bil ta, da se je socialna demokracija okrepčala in danes bi knez Bismarck — o tem sem uverjen — nič več ne mislil na socialistovski zakon«.

Ta pametna in trezna izvajanja so pa naletela pri klerikalcih na najhujši odpor, in škof von Heule se je takoj spravil nad ministra rekoč:

»Gospoda moja, med socialno demokracijo in krščanstvom ni primere, ne v smotrih in ciljih, torej ne v tendenci in ne v zgodovini njiju razvoja. Eksclenca je omenjala socialni razvoj krščanstva. Krščanstvo se stoletja ni pečalo s socialnim vprašanjem. Če bi eksclenca hoteli prečitati Pavlove liste, bi posneli iz njih, da je apostel Pavel neprenehoma oznanjal, da se je udati v dane razmere. Kdor je hlapec, ostani hlapec, če ga gospodar prostovoljno ne odveže hlapčevanja«.

Kakor s kolom po glavi tako so učinko-

vale škofove besede na — člane katoliških organizacij. Dočim so jim krščanski organizatorji vsaj z besedami oznanjali boj za boljše življenje, jih je škof, cerkvena avtoriteta, obsodil na hlapčevanje in jim zapovedal mrtvo pokorščino. Beg iz krščanskih organizacij je bil od dne do dne splošnejši, vsled tega pa je bilo prizadevanje centroma vsak dan hujše, da se znebi svobodne strokovne organizacije, ki mu je kakor ris tičala na vratu. Po vseh državnih podjetjih je organiziral špionažo in policijsko denunciacijo in izsilil od vlade odlok zoper »Južnonemško železničarsko zvezo«, v katerem opozarja vladne načelnike, naj strogo pazijo na vse pojave, iz katerih bi se dalo posneti tajno sodelovanje svobodne strokovne organizacije železničarjev in socialno-demokratske stranke. Dočim so socialni demokrati ob otvoritvi deželnega zbora ostro prijeli vlado zaradi tega odloka, je bil centrumu če premehak in so še vedno zahtevali od vlade, da razbije železničarsko organizacijo. Vso deželo so hoteli spraviti pod svoj jarem, le klerikalne politične, strokovne in gospodarske organizacije naj bi imele pravico do obstanka.

Tu omenjamo, da je po bavarskem volilnem redu za izvolitev kandidata zadostna relativna večina glasov, to je: kdor dobi največ glasov, ta je izvoljen. Druga volitev je določena le za slučaj, da nobeden izmed kandidatov ne združi naše tretjine oddanih glasov. Toda tudi za ta slučaj ne velja ožja volitev med kandidatom, ki sta dobila največ glasov, temveč vsa volitev (seveda v dotičnem okraju) se ponovi in zmaga tisti, ki dobi največ glasov, ne glede na to, če je dobil za prvo volitev predpisano tretjino glasov. Zato pa so na Bavarskem navadno izvoljeni vsi poslanci že na dan glavnih volitev. Ta volilni red je tudi zakrivil, da je pri predzadnjih volitvah centrum dobil s 44% oddanih glasov 98 mandatov namesto 72, ostale stranke s 56% oddanih glasov pa le 65 mandatov namesto 90.

To dejstvo pa je sililo manjšinske stranke na skupen nastop, vsled česar se je tudi soc. dem. stranka dogovorila z ostalimi manjšinskimi strankami za vzajemno podporo že pri glavnih volitvah. To je bilo naperjeno proti neznosni centrumovi oblasti v deželi. Dogovor manjšinskih strank pa je preplašil centrum tako, da je iz strahu pred propadom vse hotelo zbežati v zanesljivejšo klerikalno trdnjavo. Vsak je hotel pravočasno na suho.

Pri volitvah 5. t. m. je sicer centrum še ohranil večino, toda ta znaša le pet glasov. Namesto 98 je dobil centrum sedaj le še 87 mandatov. Socialni demokrati so si osvojili 30 okrajev in so za 9 mandatov močnejši kot poprej. Svobodomislci so zmagali v 35 okrajih in imajo 10 mandatov več kot poprej. Za 8 mandatov slabjši sta kmečka zveza in konservativna stranka, ki sta ohranili le 11 mandatov.

Iz leta 1907. je na Bavarskem poskočilo število socialno demokratičnih glasov za 90.000, to je: od 237.892 na 328.768. Centrum je v tej dobi nazadoval za 37.712 glasov, to je: od 509.528 je padel na 471.816 glasov.

Ta uspeh je gotovo razveseljiv. Centrum je v kratki dobi doživel dva občutna poraza. Povsod obračajo ljudske mase hrbet brezobzirnemu in gospodstvu željnemu klerikalizmu in to v najklerikalnejši deželi. To je svarilo tudi za naše slovenske klerikalce, ki sedaj še jako brezobzirno postopajo napram ljudstvu. Toda prišel bo tudi zanje čas, ko jim bo ljudstvo z obrestmi vred poplačalo njih postopanje.

Z južne železnice.

Zapisnik

seje personalne komisije skupine postajnega, prometnega in progovzdrževalnega osebja, sekcija slug.

(Dalje.)

Navzoči: Predsednik administrativni ravnatelj cesarski svetnik dr. Gustav Fall, namestnik dr. Ing. Karol Schlöss; tajnik dr. Moric Leonore Domenege; od stavbnega ravnateljstva inšpektor Fran Berger; od prometnega ravnateljstva inšpektor Fran Pölleritzer; od administrativnega ravnateljstva železniški komisar dr. Albert Grabscheid.

I. Od skupine postajnega prometnega osebja: A. imenovan namestnik Ivan Krysta, občno signalni sluga na Dunaju; B. izvoljeni člani: Josip Wagner, čuvaj v Matzleinsdorfu, Josip Osmeč, vratar v Bolcanu, Fran Wendl, skladiščni nadzornik v Gradcu.

II. Od progovzdrževalne skupine: A. imenovan član: Josip Rainer, čuvaj v Olanu, B. izvoljeni člani: Fran Herzig, čuvaj v Inzersdorfu (postajališče), Fran Fastl, čuvaj v Ojsnici, Josip Stöcklinger, čuvaj v Celovcu; zapisničarja: železniški koncipist dr. Emil Thurner, uradniški aspirant dr. Oskar Charlemont.

Verifikatorjem zapisnika sta bila izvoljena člana personalne komisije Krysta in Wagner.

Najprej se je prečitale zahteve, o katerih se na seji prejšnji dan ni razpravljalo in ki so vzete iz spomenice, ki jo je vložila naša organizacija 9. maja 1911.

1. Zapisovalci voz.

Vse zapisovalce voz, ki so do 31. decembra vstopili v službo južne železnice, ki so pa vkljub določbam okrožnice 497, I, odstavek I. dosedaj bili stabilizirani v kategoriji zapisovalcev voz namesto v kategoriji pisarniških pomočnikov, je v zvezi veljavno od dneva njih nastavljenja prenesti v kategorijo pisarniških pomočnikov. Zapisovalce voz je po dveh, v plačilni stopnji 1100 kron dovršenih letih in po prestanih izpitih, ki so predpisani, pod naslovom »vozovno prometni nadzorniki«, imenovati poduradnikom in uvrstiti v poduradniški obris. Zvišanje dnevnih pomožnih zapisovalcem voz in v dnini nameščenim uslužbencem na 3 krone na dan. Končno uvedbo 12/24-urnega službenega turnusa za vse zapisovalce voz, ki opravljajo službo v turnusu. Za vse ostale zapisovalce voz, ki opravljajo le dnevno službo, dva plačana prosta dneva vsak mesec. Zvi-

šanje pisalnega pavšala na 1 krono na mesec. Uvedbo pavšala za obutev. Skrajšanje nočne dobe za bluzo na eno leto, za kožuh na tri leta in podelitev črnih in dežnih plaščev.

2. Skladiščni nadzorniki.

Po enoletni uporabi kot pomožni sluga naj se izvrši imenovanje skladiščnemu nadzorniku. Skladiščni nadzornike je pri doseženju plačilni stopnji 1200 kron avtomatično imenovati poduradnikom in po dovršeni dveletni službi v plačilni stopnji pomakniti v plačilno stopnjo 1400 kron. Odpravo 24/24 urnega turnusa. Uvedbo najmanj dveh službe prostih nedelj v mesecu. Kjer se je posameznim uslužbencem dalo že več prostih dni, se to ne sme poslabšati. Končno ureditev službenega časa v skladiščih v smislu predlogov, to je: uvedbo deveturnega delavnega časa na dan. Plačevanje čezurnega dela z 1 krono na uro. Vsaka pričetna ura velja kot polna. Končno ureditev vprašanja glede na službeno obleko v smislu vloženih predlogov. Za skladiščne nadzornike, ki so zaposleni v delavnicah, kurilnicah in materialnih skladiščih, je uvesti isti delavni čas, to je v soboto popoldne prosto ob 52 in polurnem tedenskem delavnem času, kakor to že obstoji za prizadeto ostalo delavniško osebje. Napravo službenih prostorov, ki odgovarjajo zdravstvenim razmeram. Skrajšanje nočne dobe za obleko po eno leto; podelitev bluze, suknje in za iste, ki so zaposleni na prostem, dežni plašč. Podelitev funkcijske doklade vsem skladiščnim nadzornikom.

3. Premikalno osebje.

Podelitev mesečne premikalne doklade v znesku 24 kron vsakemu uslužbencu, ki opravlja premikalno službo. Pri tem pa se ne sme prikrajšati osebnih doklad. Zboljšanje normiranja mest s posebnim ozirom na službene in prometne razmere, ki prihajajo pri tem osebju v poštev. Podlaga bodi sledeča: pri vsakem premikalnem stroju je namestiti enega namestnega mojstra, enega nadpremikača in najmanj štiri premikače. Opušitev uporabe kategorije premikalnih nadzornikov. Pripustitev nadpremikačev k poduradniškim izpitom po enoletnem službovanju. Imenovanje nadpremikačev, ki so prestali izpit, namestnim mojstrom po meri vrste in obstoječih mest. Napredovanje nadpremikačev, ki so prestali poduradniški izpit in še niso imenovani namestnim mojstrom, naj se vrši po doseženju plačilni stopnji 1200 kron po obrisu za poduradnike. Določitev končne plače za premikače na 1100 kron.

4. Lampisti.

Lampiste-keparje je iz uslužbenske skupine B uvrstiti v skupino A. Uvažuje, da se pri lampistih zahteva dokaz izučenega kleparskega rokodelstva, se zahteva zenačenje lampistov-keparjev v uslužbensko skupino A. Skrajšanje službe od 24 ur službe s 24-urnim počitkom. V splošnem se zahteva izvedbo predloga: Uvrstitev lampistov v uslužbensko skupino B z uvedbo dveletnih napredovalnih rokov do končne plače. Končno ureditev časa službe in počitka in sicer: popolno odpravo 24/24-urnih službenih turnusov in uvedbo 12-urne službe s 24-urnim počitkom in posameznimi prostimi dnevi (v smislu koncesije, ki jo je lansko leto dala železniško ministerstvo). Lampistov naj se ne vporablja za druga dela kot za lampistovska. Dostavljanje namestnikov za odmorne dopuste in bolezn. Izvedbo zboljšanja normiranja mest na ta način, da bo vsak lampist, ki nepretrgano opravlja to službo, po enem letu stabiliziran pod predpisanimi pogoji. Nočno doklado je podeliti vsem lampistom, ki opravljajo nočno službo, in to brez vsake omejitve.

Inšpektor Pölleritzer povdarja, da dobivajo vsi lampisti nočno doklado.

Član personalne komisije Wagner ugovarja temu: Nekateri opravljajo službo do ene ali dveh ponoči, nato imajo odmor in vsled tega ne dobijo nočne doklade.

5. Pisalci nakladnih listov in skladiščni slugi.

Pisalce nakladnih listov in skladiščne slugi je kot nakladalne nadzornike uvrstiti v uslužbensko skupino B. Podelitev dveletnih napredovalnih rokov do končne plačilne stopnje. Pripuščanje skladiščnih slug in pisalcev nakladnih listov k polaganju službenih izpitov za skladiščne nadzornike. Mesta skladiščnih nadzornikov je načelno izpolniti le z uslužbenci iz kategorije pisalcev nakladnih listov in skladiščnih slug, oziroma nakladalnih nadzornikov. Podelitev pisalnega pavšala 1 krone na mesec za pisalce nakladnih listov in skladiščne slugi. Končno ureditev delavnega časa v smislu predlagane ureditve (deveturni delavnik) in najmanj dva plačana, službe prosta dneva v mesecu. Uvedbo 12/24-urnega službenega turnusa za vse pisalce nakladnih listov in skladiščne nadzornike, ki vpravljajo službo v turnusu. Skrajšanje nočne dobe bluze na eno leto, sukoene suknje na dve leti in podelitev črnih plaščev.

Predsednik je mnenja, da je težko odgovorjati na te zahteve, ker so že bile predmet službene konference. Uprava ni dobila dnevnega reda in sedaj naj bi odgovorila na mnogo predlogov.

Član personalne komisije Wagner povdarja, da se je prejšnji dan reklo, da se bo takoj po zadevah čuvajev razpravljalo o zadevah drugih kategorij.

Predsednik odgovarja, da uprava ne more takoj dati odgovora. Če bi bila pravočasno dobila dnevni red, bi sedaj bilo možno govoriti o točkah, ki so tvorile predmet posvetovanj uprave.

K 2. točki izjavlja inšpektor Pölleritzer, da se je pred enim letom izrazilo željo, naj postanejo le še skladiščni slugi skladiščni nadzorniki, opravičena zahteva, ker izhajajo skladiščni slugi iz vrst stabiliziranih skladiščnih delavodij. Napredovanje teh ljudi je torej sledeče: pomožni delavec, skladiščni delavec, skladiščni delavodija, skladiščni nadzornik, skladiščni mojster. Proti sedaj navedeni želji, naj se vzame skladiščne nadzornike iz vrst pisalcev nakladnih listov in sprejem novincev za mesta skladiščnih mojstrov naravnost kot aspirante na ta mesta, kakor je to pri drugih mojstrih, se mora izjaviti prometno ravnateljstvo. To pa vsled tega, ker se mora dotični šele priučiti službe skladiščnega mojstra in se reditega ne more zastopovati drugih uslužbencev, ki že več let služijo pri nas. Ravnateljstva se je pridružila temu mnenju.

Član personalne komisije Wendl se strinja z izvajanjem inšpektorja Pölleritzerja.

Član personalne komisije Herzig odgovarja na gori navedena izvajanja ravnatelja Falla, da se je v razpravi nahajajoče predloge vložilo 9. maja 1911 in člani personalne komisije so bili mnenja, da zadostuje, če se posamezne želje naznani strokovnim oddelkom.

Ravnatelj Fall izjavlja, da on le želi, da bi dobil predloge.

Herzig, izjavlja, da se bo to v bodoče izvajalo. Nato povdarja v daljšem govoru, da bi bila personalna komisija izdelala dnevni red za vse kategorije, če bi bila vedela, da se bo razpravljalo ne le o zahtevah čuvajev, temveč tudi o zahtevah drugih kategorij.

Predsednik prosi vočigled dejstev za pismo oddajo predloženih zahtev, ki se jih bo od strani uprave pismenim potom obdelalo.

PODLISTEK.

Stavka v puštinji.

Slika iz argentinskega delavskega življenja. Spisal Leo Kolisch, prevel F. S.

Bil sem zopet brez beliča. Popolnoma brez denarja, dasi sem šele pred osmimi dnevi prišel v Buenos Aires s težkimi štiristo pezi (1 pezo = K 480). Dva dolga meseca sem se mučil na farmah pri spravljajanju pšenice. V neznosni decemberski vročini sem sedel na stroju za košnje žita in vezanje snopja, ter vlačil snopje na kope, visoke kakor hiše. S temi kopami se morajo kasneje pečati sužnji mlatilnega stroja. Ko smo pospravili pšenico z ogromnega zemljišča šeststo hektarov, smo si močno pozeleli praznikov. Dasi je Argentinja jako pobožna dežela, vendar tam ob času spravljavanja pridelkov ne poznajo praznikov. Dela se venomer tudi ob nedeljah in praznikih. Da, celo božičnih praznikov, ki pridejo v južni Ameriki v najboljši vroči čas, ko je največ dela na poljih, se tam ne praznuje. Zaslužek je važnejši od vsega drugega.

Gospodar me je takrat hotel najeti kot celoletnega hlapca ter mi za plačilo ponujal štiristo pezov, hrano, stanovanje in pet odstotkov pridelkov. Bil bi morda ostal pri njem, če bi bil ostal tudi moj prijatelj Karol,

severni Amerikanec. Toda ta ni hotel in odjahala sva z nakaznico v žepu na bližnjo postajo. Takoj sva dobila denar in tudi prodaja konj ni trajala predolgo. Potem pa hajd, v Buenos Aires. Še tisti večer sva dospela do najinega cilja, ožgana od solnca in razcapana kakor vedno, s culo na hrbtu. Dasi ravno sva dosti sumljivo izgledala, naju je gospod Perez, lastnik hotela »Kordiljere« in dober poznavalec ljudi, kaj prijazno in spoštljivo sprejel. Ljudje, ki pridejo iz širnih planjav, imajo vedno denarja kot toče. Midva pa sva vrhutega bila že njegova dobra, stara znanca. Šla sva z najinimi štiristo pezi v žepu osvojevati Buenos Aires....

Kakor sem že prej omenil, sem bil kmalu zopet brez denarja. Treba je bilo se zopet ogledati za kakim zaslužkom.

Karol se je hotel vdinjati pri mlatilnem stroju ter obetal sebi in meni zlate gore. Toda jaz sem že predobro poznal to čarovnijo: zlate gore imajo farmerji, posestniki mlatilnih strojev in strojniki. Delavci jih le kopičijo....

Trdovratnež se ni dal odvrniti od svojih načrtov, kakor tudi jaz ne od mojih. Vsled tega sta se najini poti zopet ločili.

Nekaj dni kasneje sem bil zopet v puštinji, tokrat kot delavec na progi argentinske južne železnice. Delavstvo je bilo tu prava mešanica Italijanov in Špancev. Iz-

menjavali smo tračnice in prage. Za plačo 3 pezov in 53 centavov (od katerih se je odtegnilo 53 centavov za jestvine) smo vihteli kramp in lopato. Bližnja postaja je bila štiri lege (okoli 20 kilometrov) oddaljena od našega taborišča. Če se ne motim, se je ta postaja imenovala Bonifacio. Stavb tam ni bilo drugih kot železniška poslopja in pa ena znanih puštinjskih kramarij, v katerih se dobi vse, kar je le mogoče dobiti na divjem zapadu. Tako sem bil zopet na planjavi, tam kjer je najbolj pusta.

Delo ni bilo posebno težavno. Trgali smo tračnice, odstranili stare železne prage ter jih nadomestili z novimi, lesenimi. Prenaporno to ni bilo. Za vsako količkar težje delo je prišlo več rok kot je to drugod v navadi. Vse je šlo na komando med razburjenim tekanjem semintje. Južne navade!

Kapatazi (delavodje) se mi skraja niso zdeli zdeli nič slabši kot vsi drugi, ki sem jih spoznal na svojih potovanjih. Sicer so priganjali od časa do časa, toda mlili niso tako hudo. Saj bi imeli tudi kaj malo uspeha. Prvič nas je bilo mnogo te baže, ki ne dajo kar tako s seboj ravnati. Drugič pa je tudi brez priganjanja moral biti izgotovljen vsak dan gotov del proge. Le enkrat na dan je pridrdral vlak po tej progi in sicer predpoldne. Pred njegovim prihodom so morale biti tračnice že zrahljane. Vlak je počasi

Herzig prosi, da se članom personalne komisije razdeljuje zapisnike sej personalne komisije. To željo se je prej vedno odklanjalo z utemeljevanjem, da bi to stalo preveč denarja in da tudi pri državnih železnicah ni v navadi. V zadnjem času pa se je to pri državnih železnicah uvedlo in vsled tega naj se izvede tudi pri južni železnici. Člani personalne komisije bi potem lahko naravnost pojasnili uslužbencem kako stvari stoje.

Predsednik obeta, da bo to željo, ki se tiče tudi drugih personalnih komisij, predložil generalnemu ravnatelju ter poizvedoval kako je pri državnih železnicah.

Član personalne komisije Stöcklinger navaja, da je 31. maja 1910 zahteval naj se po možnosti tam kjer opravljajo ženske službo pri zatvornicah, ne vporablja čuvajev za prožno obhodniško službo. Inšpektor Berger je na to odgovoril, da to ni mogoče, ker bi potem prožni obhodniki morali stanovati v zasebnih stanovanjih in tje in nazaj hoditi. Postale pa so čuvajške hiše proste in v teh se nastani prožne obhodnike. Ponočni nadomestovalci, ki so sedaj nastanjeni v naturalnih stanovanjih, bi morali priti v zasebna stanovanja in ker bi imeli pot v službo in iz službe, bi se pri njih moralo opustiti tiste štiri ure progovzdrževalnega dela, tako da bi bili 36 ur prosti.

Govornik se pritožuje tudi glede stanja službenih utic, ker jih noče nobeden čistiti, čuvaj zato ne, ker jo vporablja tudi prožni obhodnik in narobe. Temu bi se odpomoglo, če bi se izplačevalo pavšal za čiščenje.

Član personalne komisije Osmec ponavlja prejšnji dan stavljeno vprašanje, če je včeraj prečitane zahteve vratarjev uprava v polnem obsegu vzela na znanje.

Predsednik izjavlja, da pridejo vsi stavljeni in navedeni predlogi v zapisnik. S posameznimi vloženimi predlogi se je uprava pečala že v zadnjih mesecih in jih rešila. Uprava je hotela dati odgovor na vse ob enem.

Herzig se ponovno pritožuje, da sme personalna komisija izrekat le želje, ne da bi takoj dobila odgovor na nje.

(Konec prihodnjic.)

Proč s ključarji.

Herr Johann Škerjanc, ki je v kljub nemško tiskanim letakom propadel pri junijskih volitvah v državni zbor, je jako razburjen, ker smo obelodanili njegovo postopanje ob času gibanja radi ključarske afere na tržaškem južnoželezniškem kolodvoru. Da si nekoliko ohladi svojo razburjeno kri, nam je poslal sledeči

popravek :

Na podlagi § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da priobčite naslednji popravek članka »Ključarji« v »Železničarju« od dne 1. svečana 1912 na istem mestu in z istimi črkami.

1. Ni res, da bi se jaz podpisani kot kandidat podpisoval z Johann Škerjanc. — Res pa je, da kot kandidat sploh nisem bil podpisan na letakih z nemškim besedilom, ki

prevozil ta del proge in potem se je šele popolnoma odstranilo tračnice. Ob solnčnem zahodu je moralo biti že vse v reda za ponočni vlak.

Bili bi lahko zadovoljni, ker tudi naši šotori niso bili preslabi. Bili so še precej novi in tudi zadostni. Stanovali smo le po trije v enem šotoru. Vendar pa je bilo nekaj drugega, pri čemer smo bili prizadeti na najbolj občutljivejšem mestu: na želodcu.

Jasno je, da se 53 centavov ne more dobiti kdove kakšno knežjo hrano. Tudi nam ni prišlo na misel, da bi bili kaj takega zahtevali. Toda v deželi kjer je največ pšenice in mesa, vendar noče nihče stradati. To ne stori v Argentini niti postopač. Železniške družbe prepuščajo oskrbovanje delavcev s hrano kapatazom in vsem je dobro pri tem, izvzemši delavce. Račun je jako enostaven. Bogate železniške družbe slabo plačujejo svoje delovodje; zato pa jim prepuščajo, da si delajo dobiček pri oskrbovanju delavcev s hrano po svoji volji. Komaj vsak deseti delovodja je toliko pošten, da daje delavcem zadostno in zdravo hrano. Toda naš delovodja ni bil te vrste. Živila so bila slaba in večinoma pokvarjena. Cena roba.

Tako je prišla nezadovoljnost. Med delom je šlo godrnjanje in računi koliko se iz nas izpreša, od ust do ust. Ko je pa prišel kapataz, je večina utihnila. Njih hlapčevski čut je bil še premočen. Toda glad ni le najboljši kuhar, temveč tudi najboljši revolu-

so bili izdani in razširjeni med državnimi železničarji brez moje vednosti.

2. Ni res, da bi bil jaz tekel na obratno nadzorništvo k gospodu višjemu nadzorniku Stümpflu tožiti, češ da se socialisti hvalijo, da so dosegli uspeh in zmago, in mi popolnoma zmedli moje zveste. — Res pa je, da nisem tekel jaz nikamor, temveč da sem le o priliki službenega pogovora s svojim predstojnikom na progovzdrževalni sekciji v Trstu zahteval enak priboljšek za progovzdrževalno osebje, kakor ga po raztrošenih govoricah dobi postajno osebje.

3. Ni res, da bi bil mene gospod gospod Stümpfl tolažil, češ naj se nikar ne bojim, bo že on izjavil, da ni res da so sociji kaj dosegli. — Res je pa, da jaz z gospodom Stümpflom o tej stvari sploh nisem prej govoril, kakor še le popoldne v navzočnosti tov. Viteza, Klinca in Bahunca.

4. Ni res, da bi bil jaz prosil g. višjega nadzornika Stümpfla, da naj on sam socijem v obraz pove, da niso nič dosegli. — Res pa je, da jaz gospoda Stümpfla nisem nič prosil, najmanj pa za predbacivano dejanje, in je gospod Stümpfl na moje zazučednje izjavil, da je vedoma in hotoma izmišljena laž, kar se je govorilo po postaji, namreč da je demonstracija radi ključarjev imela uszeh in še celo veliko več da bodo namreč dobili delavci po 10 oziroma po 20 vin. poljska izplačnega do 1. julija 1911 nazaj, katero govorico sta gg. Vitez in Klinc tudi pred njim potrdila.

5. Ni res, da bi bil jaz v soboto, dne 20. januarja t. l. popoldne privlekel dva taka neverneža in še enega tovariša k gospodu Stümpflu. — Res pa je, da jaz nisem nikogar vlekel k gospodu Stümpflu in sem bil sam ravno tako klican k njemu, kakor pa gg. Vitez, Kleinc in Bahun, in sem se moral temu službenemu pozivu ravno tako, rad ali nerad odzvati, kakor prej omenjeni trije.

Ivan Škerjanc
prožni mojster.

Trst, dne 7. svečana 1912.

Potom § 19. se skuša Herr Johann Škerjanc izviti iz zadeve, ki je zanj jako neprijetna, kar mu prav radi verjamemo. Znano je, da se more potem § 19. utajiti vse, kar se le hoče. Poslati je treba le »popravek«, s katerim se lahko popravlja, da belo ni belo, temveč črno.

Če ima Herr Johann Škerjanc tako slab spomin, mu povemo, da se je na železničarskem shodu v gostilni »International« dne 11. junija l. l. v navzočnosti najmanj

cijonar. Vjedal se je v drob vsakega in hujskal je vsakega, tudi najneumnejšega, dokler ni z gnjevom gledal na kapatazov voz, kjer je ta s svojimi vdanimi kreaturami imel bogato posebno kosilo. Kmalu je bilo slišati besedo: stavka.

Pri moji skupini se je najprej pojavilo: »Če ne dobimo boljših jedi, ustavimo delo«.

Smejal sem se ter rekel:

»Da, če bi bili sami severni Italijani ali Nemci! Toda tako? Kaj pa naj počnemo z Napolitanci? To vendar niso možje!«

»Ti morajo z nami...«

In moji tovariši so prodrli. Kmalu se je v vsakem šotoru govorilo o stavki. Odsvetoval sem jim. V najboljšem slučaju se nas pošlje po odgonu in pokliče druge delavce. Buenos Aires je poln brezposelnih, ki nič ne vedo o solidarnosti in če bi tudi kaj vedeli o tem, bi prišli, samo da dobijo delo. Piemontez se je udaril po prsih. Trdil je, da ima v Pazeo de Juleo (ulica v Buenos Airesu) toliko znancev, da lahko zabrani vsak dohod delavcev. Za vsak slučaj pa se krvosesom lahko da spomin, ki ga ne pozabijo nikdar. Pojasnjeval sem jim, da bi bila stavka, kijo vodijo neorganizirani, brez uspeha.

»Nismo v Evropi«, mi je hitel zatrjevati anarhist. Ako bodemo čakali na organizacijo, še dolgo ne bomo stavkali.

S tem sem moral biti zadovoljen. Izdelali smo bojni načrt.

300 železničarjev prečitale njegov nemški letak. Vsi so se smejali ko so slišali: »... gebt daher am 13. Juni eure Stimme Herr Johann Škerjanc«. Letak je nato romal od mize do mize, da si ga je lahko vsakdo ogledal.

Nadalje trdi, da ni tekal k Stümpflu tožiti. Tu pa se sam udari po zobeh. Ali je morda »Edinost« z dne 21. januarja t. l. lagala? Kaj takega ni verjetno, ker je vendar »Edinost« narodnjakarski evangelij. V boljso ilustracijo navedemo tu dotični odstavek doslovno.

»O stvari je izvedel včeraj dopoldne tudi prožni mojster g. Ivan Škerjanc, predsednik »Zveze jugoslovanskih železničarjev« in misleč, da je resnica, kar se splošno govori, nemudoma šel na prisojno mesto zahtevati, da se enak priboljšek prizna tudi delavstvu v progovzdrževalni službi. (Dotične besede smo mi podčrtali, ker je iz njih razvidno, da ni imel nujnejšega posla, kot da je tekel na inšpektorat.) Če on lazi in rovani po raznih pisarnah, je to pri njem služben posel.

Sploh pa Herr Johann Škerjanc kar po vrsti taji vse očitke, na kar se pa tu ne spuščamo, ker pišemo itak na drugem mestu te številke o tej zadevi.

Narodnjaška binavščina.

Kakor znano, so že kakih pet let na južnem kolodvoru takozvani ključarji, ki so baje zato postavljeni, da čuvajo blago pred tatovi. Železničarji bi seveda ne imeli nič proti temu, če bi vsled teh varuhov ne bili oškodovani. To pa se dogaja ne le v enem oziru, temveč v mnogih. Prvič so stari delavci, ki so leta in leta opravljali službo čuvajev v skladiščih, v tem trenutku, ko je železniška uprava na njih mesto postavila ključarje, bili pred alternativo: ali zopet opravljati teško delo, za katerega že prej niso bili več zmožni, ali pa iti na cesto. Obnašali pa so se ti ključarji napram delavcem naravnost kot kaznilniški pazniki. Dogodilo pa se je tudi, da so delavce naravnost nagovarjali k tatvini, ter s tem nastavliali zanjke, v katere naj bi se vjeli delavci. Kar pa je največ, so ključarji sami — kradli.

Vse to je učinkovalo na delavce naravnost provokatorično, tako da je masa delavcev, ki je sicer precej mirna, nastopila kot en moč, ter odločno zahtevala takojšnjo odstranitev ključarjev iz železniške službe. Delavstvo je hotelo ustaviti delo, dokler se ne odstrani ključarjev. Končno pa se je vendar zaupnikom posrečilo delavce prepri-

Drugo jutro smo imeli ravno tak zajterk kot navadno. Piemontez je šel h kapatazu, mu izlil zajterk pred noge in rekel: »To je zadnji slab zajterk, ki smo ga dobili od vas!« Zasmehuje je odgovoril kapataz: »Pa si popravi mladenič!« — »Dobro, kakor hočete! Tovariši, pojdemo na delo!«

Nadaljevali smo delo; tračnice so bile kmalu odtrgane in pragi so že ležali zraven proge... toda položili nismo novih pragov in nanje za silo pritrdili tračnice za silo kot navadno, da bi mogel vlak prevoziti ta del proge. Ko je bil zadnji del našega dnevnega dela pripravljen, je bilo slišati žvižg in kakor na povelje je vsak odložil svoje orodje. Delo je bilo ustavljeno...

Kapataz je divljal in tulil kot blazen; v pičli uri je imel priti vlak. Grozil nam je s streljanjem, vojaštvom in ječo. Mi smo se mu posmehovali. Le nekateri narodni vročkrvneži so mu vračali zmerjanja in teatralično izvlekli nož in samokres. Ko se je kapataz nekoliko zavedel in otresel prvega strahu, je vprašal kaj pravzaprav hočemo.

Snažen in dober zajterk, sveže meso in nepokvarjene pridanke. Hrano za 10 centavov ceneje: »Vi še itak dosti zaslužite za nas!« Kapataz je uvidel, da mora odnehati, ker vsak trenutek je imel priti vlak, ter odgovoril: »Vsem vam ugodim, le pojdite nadelo!«

»Mi Vam ne verjamemo niti besede več. Predno pričnemo z delom, mora biti vse pogojeno in podpisano!«

čati, da je bolje na drug način postopati in to pod pogojem, da se takoj prične s pogajanjem med delavci in železniško upravo. Nekaj dni potem sta na zahtevo delavcev prišla v Trst dva zastopnika južnoželezniškega ravnateljstva. Tema so delavski zastopniki izročili mnogo gradiva in predloge za odstranitev ključarjev.

Zastopnika ravnateljstva sta vzela delavske pritožbe na znanje. Pri tem se je tudi postavil kratek rok, v katerem se ima cela zadeva rešiti.

Ob tej priliki pa so delavski zastopniki opozorili zastopnika ravnateljstva na pomanjkljivosti v zadevi delavskega napredovanja v plači. Bilo je namreč nekaj delavcev pri zadnjem in tudi predzadnjem pomikanju v plači izpuščenih. Zastopnika ravnateljstva sta obljubila, da se bo to v najkrajšem času popravilo in da se to vprihodnje ne bo več dogajalo, ker ravnateljstvo nima namena oškodovati delavce.

Iz vsega tega je razvidno, da so tržaški delavci dosegli lep uspeh. Toda kdo bi si bil mislil, da bo ta složni nastop za delavsko stvar tako razburil g. Johanna Škerjancu prožnega mojstra in centralnega predsednika slavne jugoslovanske krumirske zveze. Ko je gospod Johann videl, da so bili vsi delavci, razven onih šest, ki so se skrili v stranišče, tako složni kot malokdaj poprej, se je zbal za svoje pravoverne. Vedel je, da bi s tistimi šestimi, ki so se na tako junaški način skrili, jako malo opravil. Kaj ne g. Johann, to je pa res velikanska armada, ki jo še imate na tržaškem južnem kolodvoru!

Kaj takega seveda ni dalo miru ničnemu gospodu Johannu. Zato je pa tudi takoj tekel gospodu Stümpflnu potožit, da so mu ti preklicani rdečkarji zmedli vso njegovo armado s tem, da so razglasili dosežene uspehe. Če so delavci na postaji res kaj dosegli, naj se še njemu kaj da za prožne delavce, ker sicer mu vsi uidejo v socialno demokratično organizacijo in potem bi bil konec »Zveze«.

Gosp. Stümpfl je obupanega Škerjancu tolažil, češ: saj ni res, da bi bili socialni demokratje s te gibanjem kaj dosegli; kar dobijo delavci, bi bila železniška uprava itak dala. Toda to Škerjancu še ni zadostovalo. Izprosil si je od g. Stümpfla, da je le-ta poklical dva naša sodruga in pa »tovariša« Viteza k sebi. Tam pa je Škerjancu predbalival sodr. Bahunu, da je delavce nalagal, toda na njegovo zahtevo ni mogel navesti niti enega, ki bi bil potrdil Škerjančevo obrekovanje. Sodruga Bahun in Kline sta mu povedala dokaj trpkih. Na opazko sodr. Bahunu, da je Škerjancu žal, ker ni on dosegel uspeha, se je le-ta odrezal: »Saj jaz itak nič ne potrebujem«. Ko se mu je odgovorilo, da on seveda nič ne potrebuje, pač pa tisti, ki še za njim tekajo, je rekel malomarno kot bi mu bilo to deveta briga: »ja tisti«. Torej »tisti« so dobri samo za privesek!

»Do taborišča je pol ure hoda in medtem pride vlak...«

Seveda pride, toda le do mesta, ki smo mu ga mi zaznamovali; potem bo obstal in za njim vsi drugi vlaki tako dolgo, dokler ne ugodite našim zahtevam.

Vzdihnil je: »Torej pojdite z menoj!«

Na obeh koncih delovnega mesta smo zataknili rdeče znamenjske zastavice in nato odšli v taborišče. Na mestu smo pustili le stražo. Med potjo se je kapataz precej pomiril. To mi ni ugajalo...

Razprave so skrajale teklo precej gladko. Privolil je v vse, le o znižanju cene za hrano ni hotel ničesar slišati. »To je stvar železniške uprave«. Ravno pri tem pa smo vztrajali.

»Hočem vam nekaj povedati, razdelimo si. Namesto deset centavov popustim samo pet. Več ne morem«. Svetoval sem svojim sodelavcem, da sprejememo, ker več itak ne bomo dosegli. Na tihem pa sem si mislil: saj bo itak le nekaj časa trajalo. Sodelavci so bili zadovoljni s hitrim uspehom in tako je bila pogodba kmalu sklenjena. Vztrajali smo, da se mora staro zalogo uničiti in na-

Značilno je, da se je Škerjanc obrnil ravno na največjega reakcionarca Stümpfla in ne na inšpektoratnega predstojnika Fraiseja. Vedel je pač, da prvi ni poseben prijatelj delavstva in da bo tam tem ložje dosegel svoj namen.

Končno omenimo le še to, da smatra Škerjanc mesto prožnega mojstra najbrž le kot postranski posel in da mu je agitacija za zloglasno »Zvezo« glavna stvar. Tako vsaj si moremo tolmačiti, da je nedavno tega od šeste ure zjutraj ves predpoldan popival v kolodvorski restavraciji. Bil je ravno pondeljek. Dajal je za pijačo kot bi bil zadel terno. Pri tem je seveda oni, ki je pil, moral obljubiti, da vstopi v njegovo zvezo. Da, celo godce in pevce je na ta način zbiral. Kakor hitro ga je kdo potegnil, da je godec in da bo pristopil »Zvezi«, je Škerjanc dal postaviti nov »štefan« na mizo. Železnice so mu kar spričo osle kazali, toda gospod Johann tega ni opazil, ker je bil že precej »duhovit«.

Za danes bodi dovolj. Morda ga to spametuje.

Železničarski dom.

Naša organizacija pripravlja zadnja dela za zgradbo lastnega doma, s katero se bo pričelo že sredi marca t. l. Dosedaj je bila ta močna delavska organizacija nastanjena v zasebni hiši in kot najemnica izpostavljena vsem šikanam hišnih oderuhov kakor vsi drugi najemniki stanovanj. Prihodnje leto poteče sedanja najemninska pogodba in ker je hišni gospodar izjavil, da pogodbo le tedaj obnovi, če mu plačajo železnice za polovico višjo stanarino, se je vodstvo naše organizacije odločilo, da zgradi lastni dom. V to svrhu se je ustanovilo društvo »Eisenbahnerheim«, ki se je dne 3. januarja konstituiralo. Član tega društva je lahko vsaka moška ali ženska oseba, ki plača letni prispevek ene krone. S tem je bila dana podlaga in čvrsto so se sodrugi lotili dela. Že sta arhitekta Hubert in Fran Gessner izdelala načrte in kmalu bo na Gaudenzdorfskem pasu, na oglu Bräuhausegasse, kjer bo ostal železničarski dom, živahno gibanje. V novem domu, ki bo najbrž še to leto gotov, bodo zborovalne dvorane in sobe za seje, pisarniški prostori tajništva, uprave in uredništva »Eisenbahnerja«. Vrhutega bo v hiši tudi železničarsko prenočišče, ki bo na razpolago železničarjem in njih ženam, ki pridejo na Dunaj, potem čitalnica in kadilna soba. Železnice bodo torej na Dunaju imeli prijazen in udoben dom, ter bodo za njega vporabo plačevali le toliko, kolikor znašajo lastni stroški. Nadalje bo v novem domu kavarna, gostilna z jedilnimi dvoranami, odprto vrtno dvorano in vrtom. Ti prostori bodo torej tvorili shajališče železničarjev, domačih kakor

baviti novo iz postaje. Dasiravno mu je bilo to najtežje, nam je vendar tudi v tem ugodil. Ko je bila zaloga sežgana, se je odpeljal kapataz z nekaterimi delavci na prožnem vozičku na postajo, da nakupi druga živila. Ta dan smo delali le še toliko, da so mogli vlaki prevoziti progo. Potem smo praznovali; živahna družba se je kmalu razkropila po jesensko rjavi planoti. Tisti dan smo postrelili mnogo divjačine in vjeli marsikaterega pasanca.

Drugi dan smo delali kakor po navadi. Kakor po navadi je zmerjal kapataz in so kričali predelavci; vse je bilo kakor poprej. Le hrana je bila boljša. Torej vendar uspeh?

Toda debelejši konec je šele prišel. Štiri dni kasneje je bilo izplačevanje za služka. Ko je dospel oklopni voz izplačujočega uradnika, smo opazili, da štrlijo iz njega puške dvanajstih policijskih vojakov. Takoj sem vedel kaj pride. Ko je bilo izplačevanje končano, smo bili skupaj sklicani in policijski komisar nam je naznanil, da moramo takoj zapustiti taborišče. Na postaji čaka na nas tovarni vlak, ki nas pelje v bližnje mesto. Tam bomo že izvedeli kaj se

vnanjih. Ti prostori so popolnoma neodvisni in ločeni od posvetovalnih in zborovalnih prostorov, v katerih se ne bo oddajalo pijač. Obcestni del, ki je na enem najlepših novih dunajskih trgov, bodo stanovanja v najem in pa trgovine. Ogrevalo se bo vse prostore v hiši z vročim zrakom.

Nov železničarski dom bo torej središče sodrugov ter nam pomagal izvršiti mnoge naloge naše organizacije.

Državna konferenca čuvajškega osobja.

Dne 12. februarja 1912 se je vršila na Dunaju državna konferenca čuvajškega osobja. Navzočih je bilo 173 delegatov, ki so zastopali 139 krajevnih skupin. Centralo je zastopal sodr. Adolf Müller, uredništvo »Eisenbahnerja« sodr. Kravany, češko tajništvo v Pragi sodr. Brodecky, brusko tajništvo sodr. Koranda, poljsko tajništvo sodr. Kaczanowski, tržaško pa sodr. Kopač.

Za centralno personalno komisijo so bili navzoči sodrugi: Sommerfeld, Herzig, Wagner, Spielmann.

V predsedništvo konference so bili izvoljeni sodrugi: Braunstätter Ivan, Pfeffer Max in Süß Josip.

Poročevalec je bil sodr. Sommerfeld, ki je za svoja stvarna izvajanja žel vsestransko priznanje.

Debata je bila jako živahna. Izvoljena je bila komisija za vložitev predlogov, ki se tičejo kategorije. Člani komisije so sledeči:

Za državne železnice: Uhliř, Ullmann, Paul, Kosina, Appelt, Skrdla, Schuch, Schotterbeck; za južno železnico: Holzer, Wagner, Hladnik in Sejer; za Poljsko: Kuzlich, Pozsak; za bušehradsko železnico: Winkler, Fritz, za železnico Ustje-Toplice (A. T. E): Schill; za železnico Dunaj-Aspang: Lenz.

Natančneje poročilo o tej konferenci priobčimo v prihodnji številki.

Dopisi.

Narodnjaški veleum in strateg Jaklič.

Pred par dnevi mi je bil na jako priprost način dostavljen listič Z. J. Ž. Bilo mi je namreč omenjeno glasilo tržaških žoltih elementov od strani kakega narodnjaškega pristaša žolte garde v ličnem zavilku z naslovom »Obersudrugu ta rdečemu Tonetu« na okno mojega stanovanja položeno.

Pristni junak one armadice, ki se nahaja že na robu bankerota, me je hotel menda s tem naslovom žaliti, a nasprotno, ustregel mi je. Za drugikrat naj si pa zapomni da zapiše besedo radeč pravilno; morda so ga pri kakem neodložljivem, važnem ali debatnem sestanku bojevitil strateg iz Frančiškove ulice tako učili pisati.

V omenjenem trobilu z dne 6./XI. 1911 me napada znani veleum Jaklič kar

pravi prirejati revolucijo. Sedaj smo pa imeli.

Tu ni bilo nič več opraviti. Medtem ko smo korakali na postajo, so že prišli novi delavci. Bili so ljudje, ki se jim je na prvi pogled poznalo, da so še pred kratkim životali v kakem temnem kotu naše stare Evrope: Dalmatinci, Bošnjaki, Macedonci, Rusi, Rusini in Poljaki. »Novi emigranti«, jih nazivljejo domačini. Ubogi ljudje, ki se z njimi lahko počenja kar hoče, ker ne razumejo španščine in ker so doma živeli še v slabših razmerah kot so te, v katere se jih sedaj žene...

Mi zmagovalci pa smo korakali proti postaji. Da povem resnico, moram zaključiti s tem, da ni bil na postaji za nas pripravljen vlak in da se tudi visokocenjena policija ni več brigala za nas ko smo prišli na postajo. Komur se je tožilo po mestu, se je lahko odpeljal, seveda če si je kupil vožni listek. Jaz tega nisem storil, ker že drugi dan sem v bližini postaje Bonifacio dobil delo, tokrat kot — domač učitelj pri ruskem farmerju.

v dveh člankih žoltega lista in to po prav dobro nam znani narodnjaški šegi.

Ker nisem bil in tudi nikdar ne bodem čitateelj navedenega glasila, nisem utegnil na Jakličova izvajanja odgovarjati, sicer pa bi kmalu za nepotrebno smatral, omenjenemu človečetu in pseudo-dopisunu omenjenih člankov odgovarjati na »njegova« izvajanja.

Že davno so nam plemenitost in običaji žlahtne tovaršije znani. Njih taktika odgovarja popolnoma zmožnostim veleum in drugih strategov a la — Jaklič, — ki so z odliko napravili tozaderni rigorozni izpit sigurno na ljubljanskem Mirju pri tlačenju zelja.

Res sem na velikanskem 25ih reci pelindvajset tovaršičev broječemu shodu dne 1. oktobra 1911 v Ljubljani med mojim govorom omenjal tudi kanone, puške in bajonete itd. zavoljo katerih nepotrebnih reči morajo vsi proletarci do zadnjega občutiti. To smatramo vendar za nezdravljivo rak-rano ki nas bode dušila dokler ne pobijemo gospodarja »moloha« vsi skupno v prah.

A veleumu in veletovarišu Jakliču moj govor ni bil všeč, celo užaljenega se je morda čutil, zameril sem se s tem tudi tej dihi iz tržaškega Narodnega doma morda do groba.

Čutil je morda, kakor vsi njemu enaki, oni večer izvanredno patrijotično. Prepričan sem, da bomo še doživeli videti te žolte bratce v kakšnem klubu »Flottenvereina«. Vse je od njih še pričakovati!

In osnovali jih bodo, ampak kakor vsako njih na novo ustanovljeno podjetje, na strogo narodni podlagi. In zopet si bodo skušali generalisimi te kljukaste slovanske vzajemnosti iz kaučuka zaslužiti s tem slovanske laborike opevajoč sami sebe.

Veletovariš Jaklič ni na omenjenem »mnogoštevilnem« shodu nič bistvenega in zanimivega povedal, pač pa je znal par mladih tovarišev z njim elektrizirati, ker kakor sem opazil, so imeli vsi usta odprta.

»Tovariš« Jaklič se v listu jezi, ker sem pisal v »Železničarju«, da je lagal. Prosil bi ga torej naj si položi še enkrat roko na srce, in videl bo, da se je res strašno zlagal. Na navedenem shodiču je vsem navzočim zagotavljal in na vse pretege z sonornim glasom trdil, da ako jim ne dajo železniške uprave kar zahtevajo za zboljšanje gmotnega položaja, bode morala žolta zalega stopiti v bojne vrste, in bojevati se kot špartanci! Seveda se je on mogoče še čutil kot nekaj drugi Levnida.

Torej pozivljam javnost, naj blagovoli ona razsoditi kdo je lagal. Moja vest mi nima očitati. Srčnih občutkov a la Jaklič ne poznam, posebno pa napram kliki tržaškega pastorstva ne.

Edina resnica katerej pa je treba vso čast pripisati, je ona, ki jo je izrekel generalisimus gosp. tov. Repovš, ki je na shodiču s bolestinimi izrazi opisal nevarnost, ki grozi slovenskemu železničarstvu. Da je to resnica, občutimo sami na sebi, brez da bi nam kak Repovš to razlagal.

Preidem k točki, ki jo označa veleum Jaklič za komedijo. Govorilo se je na omenjenem shodiču o italijanskem socialističnem listu »Avanti«. Veleum Jaklič je na vse pretege trdil, da izhaja omenjeni list v Rimu, kar sem mu zanikal. Navzoča tovaršija je seveda, akoravno ni bila nikakor prepričana, svojemu tovarišu in veleumu Jakliču le iz solidarnosti potrdila.

Žoltemu kapotu Jakliču tem potom zopet dokazujem, da je lagal ali pa se radi svoje veleumnosti spozabil, in s tem preobrnil kosla. Takrat kakor danes še trdim in ako je treba dokazem, da list »Avanti« v Rimu res ne izhaja, kje izhaja naj se potrudi Jaklič sam poizvedeti.

Ne smatram se za nikahega slavohelepeža ali kak močan steber v soc. dem. stranki, ako bi bilo treba, bi se upal nastopati v korist isti, ki ji vendar z dušo pripadam. Naša stranka poseduje zmožne voditelje v zadostnem številu, ne pa tako

žolta zalega, iz Frančiškove ulice katerej se trezno misleč človek ne mara vresti na limanice. Z referenti mora ta družba imeti prokleto mizerijo »in foglio«, kajli ako bi imela takih v zadostnem številu na razpolago, ne bi pišljala Jakliča širom mile slovenske grude oznanjevat narodnjaški evangelij in tolmačiti uslužbencem, poduradnikom in uradnikom njih potrebne gmotne zahteve, glede zvišanja plač in doklad ter jih spodbujati za neobhodno potrebne korake ki jih morajo ukreniti.

Jaz si moram predstavljati vso to stvar tako, kakor da bi me n. pr. moj delodajca povabil na shod, ki ga on skliče, na tem shodu bi me potem ta človek spodbujal k delu v mojo korist, tulil bi na mene in mi solidarnost v boju priporočal, govoril o mojem gmotnem položaju, med tem ko je njegov položaj veliko slabši nego moj in on sam v prvi vrsti bolj potreben nego jaz. Jaz bi se moral seveda kot tak sramovati, ker s tem bi moral sebi v sramoto, mojo komodnost ali pa neumnost si pripisovati. Toraj taktika narodnjaških strategov je res »za počt«!

Slednjič pa si dovoljujem še enkrat obrniti se na zablodene tovariše, akoravno ne bode veleum Jakliču všeč:

Zablodeni tovariši! zbudite se, odprite oči! obrnite hrbet žolti organizaciji, ki Vas le za nos vodi in Vam škoduje v taki meri, da ne pridele nikdar niti deloma do zaželenih vspehov, s katerimi vas žolta garda vedno slepi in vam pesek v oči trosi. Dokaj birših tovarišev je zopet skesano stopilo v naše vrste; tako storite tudi vi, kajli narodnjaška organizacija Vam ni za pičico koristila, pač pa so Vas prvaki te žolte garde navajali h krumirstvu na škodo vseh Vaših sotrpinov. Naša vrata so Vam vedno na stečaj odprta, sprejeti bodele vam v korist, ker bodele z vašim prislopom bojne vrste bojne organizacije, s tem korakom ojačili.

Veletovariša Jakliča pa ga pripuščamo za vedno žoltemu kolu narodnih prvakov, tem rajše, ker je bil iz naše organizacije izobčen, torej sramotno pahnjen, ravno tako kakor so ga svoječasno pahnili radi neke ajdovske afere tudi iz žolte N. D. O. Capito?

A. Mozetič.

Škofjaloka. Ni še dolgo tega, kar smo našemu g. postajenačelniku in njegovi boljši polovici par resničnih povedali. Dasiravno se je gospodine takrat izrazil, da mu ni dosti mar če ga rdečkarji vlačijo po časopisju, le to se boji da bi direkciji ne prišlo pod nos, si vendar dovoljuje zopet take neslane šale, da se človek nehote vpraša: »Kje pa smo? Ali je res ni oblasti, ki bi temu visokoletečemu ptiču nekoliko pristrigla peruti?« Bodi že kakor hoče, toda kar se tiče »vlačenja« po časopisih, to do sedaj ni bilo nič, pač pa bomo skrbeli, da se bo ožigosalo vsako nekvalificirano postopanje. Ne mislite g. Ogorevc, da Vam je dovoljeno delavce zmerjati, kadar pridejo plačevati premog, če Vam do vinarja natančno ne naštejejo denarja. Spomladi, ko se bo pa začelo delo na vrtu, takrat pa, kajne, da bi Vam delali? Eni Vam bodo dovažali kamenje iz Drulovke in še dalje, morda iz Kranja, morda iz Troškega grabna, pač kakor se Vam bo ravno ljubilo. Drugi Vam bodo zopet delali na vrtu, kopali, kropili itd. Vi pa jim boste obetali, enim karjero drugim pijačo. In kadar bo zopet prišla zima, tedaj boste zapovedali: od danes naprej ne sme nobeden več v gostilno, sicer ga kaznujem brez pardona! In to se bo praktično tudi izvajalo. I delavec, to so tiste tvoje obetane karjere in pijača, in kaj vem, kaj še vse.

Ravno sedaj je baš tisti čas, ko se iste obetane stvari nad ubogimi parami uresničujejo. Kaznovanje je na dnevnem redu. Kdor se predrzne iti v gostilno, pa magari po cigarete ali žemljo, to je vse eno: kronca, pa basta! Toda nihče ne bi rekel niti besede o tem, ker vemo da ni dovoljeno hoditi med delom v gostilno, ozir. da je prepove-

dano, če bi to veljalo za vse jednako. Toda kaj pa g. Majcen? Ali za njega ne velja ista prepoved? Ali ni tudi on kakor mi pri državni železnici in pod istim Ogorevcem, kakor mi? Kaj? Pa vendar presedi vsak dan po tričetrt dneva v gostilni, kakor da bi sploh tam bila pisarna, namesto v skladišču! Opravičeno vprašujejo stranke: Kje je pisarna ali je tu, ali tam v gostilni pri Josku?

Torej gospodje, ne mislite, da je Škotjaloka taka, kakršna je bila — recimo — pred desetimi leti. Tudi k nam je prišlo tisto spoznanje, ki takim gospodom kakoršni ste Vi v Škofjiloki, — izvzemši gg. Kompa in Kislingerja — striže peroti! Na svidenje! Morda prihodnjič kaj več!

Borovnica. V tukajšnji kurilnici imamo nekega Grundnerjevega ljubljenca, ki sme uganjati kar hoče. S kurjači dela kakor svinja z mehom ter jih zmerja s takimi besedami, ki bi se jih sramoval vsak delavec, ki drži na svoj ugled. Ta Grundnerjev ljubljenc je strojevodni namestnik Slanovic.

Pred kratkim je kurjač, ki vozi z njim, močil premog. Pri tem pa je doseglo par kapljic tudi Slanovica. To ga je pa tako razkačilo, da je planil proti kurjaču, ter mu grozil, da ga vrže s stroja. V kurilnici hoče kar on zapovedovati, ter si izbira vlake, s katerimi bo vozil. Kaj bi porekel g. Grundner, če bi drugi tako delali? Tak človek ne spada med ljudi, ki ne zna z njimi občevati. G. Grundner pa početja svojega ljubljenca še celo odobrava, ker pravi, da nikomur nič mar ni, če ta oškoduje južno železnico. Če bi se pa kdo drugi hotel opravičiti za kako malenkost, pa mu g. Grundner takoj odpre vrata ter mu na nedvomljiv način označi, kaj je dotičnemu storiti. Vrhutega pa še zmerja uslužbence z malopridneži in rabi celo besede kakor: Spitzbuden. To bi moral g. Grundner že vedeti, da se kaj takega ne spodobí za izobraženega človeka.

Upamo, da bo za danes to zadostovalo. Če bo pa treba, pa še lahko bolj postrežemo.

Pragersko. Že opetovano smo se na tem mestu pečali z velegermanom Schneiderjem, ki je vrhutega še načelnik tukajšnje postaje. Kakor pa vidimo, ima mož precej debelo kožo, ker še vedno ne odneha od svoje ostudne nemško nacionalne agitacije. Pri tem pa šikanira podrejeno mu osobje, da je groza. Seveda njegovim nacionalnim ljubčkom je dobro. Ti smejo uganjati kar hočejo. Kakor smo že svoječasno poročali, je bilo njegovo prvo »človekoljubno« delo ko je prišel na Pragersko, da je iz službe odpustil deset slovenskih delavcev, ki so že po več let opravljali železniško službo, ne da bi imel kak vzrok za to. Nadomestil jih je z nemškimi delavci, samo da je pridobil nekaj člaňov za žolti »Reichsbund«. Ker pa je videl, da vzbuja to le preveč hrupa, je prišel bolj polagoma delati. Nastavljenecem grozi vedno s premeščenjem, če bodo s svojimi souslužbenci govorili v slovenskem jeziku. Pač pa rad poseča razne zabave s slovenskimi poduradniki in slugami, ki so pa »deutschgesinnt«. Z njimi se zabava pri alkoholu do 3. ali 4. ure zjutraj, ker tam ima on prvo besedo. Ob času državnoborskih volitev je dobil dopust vsakdo, če je hotel posecati štajerčijanske volilne shode.

Posebno v želodcu pa mu ležijo socialni demokratje. Tako na primer ne da nobenega socialnega demokrata kot namestnika k brzojavni službi, vkljub temu, da so že pred več leti napravili izpite in da so nastavljeni, pač pa pusti vaditi v brzojavnem uradu mlade Rajhsbindlerje in jih potem vporablja kot namestnike. Pri vsem imajo rajhsbindlerji prednost, medtem ko morajo ostali stari delavci vedno čakati na boljše službe, ki jim jih rajhsbindlerji pred nosom ugrabijo.

Značilno za Schneiderjevo postopanje pa je tudi sledeče: Nekoč niso bili vozovi za brzovlak pravočasno zakurjeni, ker ni bilo mogoče Schneider je poklical mestnega mojstra sodruga Brenkoviča ter zarežal nad njim: »So einen Platzmeister, der nicht vollinhaltlich seinen Dienst versieht, kann ich nicht brauchen« (takega mestnega mojstra, ki ne opra-

vlja v polni meri svoje službe, ne morem rabiti), ter ga poslal domu. Ko pa je sodr. Brenkovič hotel storiti druge korake, ga je načelnik takoj drugi dan zopet poklical v službo.

Pod njegovo zaščito pa uganjajo tudi uradniki stvari, ki so naravnost službi nevarne. Tako n. pr. je v družbi s postajenačelnikom in drugimi uradniki na silvestrov večer popival uradnik, ki ga po domače nazivljejo »der goldene Novak«. Popili so tisto noč kakih 45 botiljk šampanjca. Zjutraj okoli 5. ure je šel Novak šele domu, ter ob 8. uri zjutraj prevzel zunanjo službo. Da so vinski duhovi še razsajali v njegovi glavi, je značilo to, da je takoj dal nadomestiti premikalnega nadzornika Marčiča, ker mu le-ta ni povedal, kaj so delavci med seboj v slovenskem jeziku govorili. Nato je »zlato« Novak letal okoli delavcev kjer so bili v kaki skupini, ter prisluškoval. Poklical je tudi sodruga Pičinina ter mu dejal, da ni takno, če uslužbenci govore jezik, ki ga uradnik ne razume in če zopet kaj takega sliši, da se bo s Pičininom na drugem mestu pogovoril. Tu pa je Novak naletel na napačnega. Pičinin mu ni ostal dolžan in rekel, da bi ga celo veselilo, če bi mogel na drugem mestu z njim govoriti. Morda bi se potem tudi kaj slišalo vlakom št. 211, kakor tudi o raznih drugih stvareh. Če bi to Novaku bilo prijetno, je potem druga stvar.

Takih uradnikov kakor je Novak, je na Pragerskem še več. Te pa za sedaj še ne imenujemo. Upamo, da bodo te vrstice zadovoljale, bomo pa pripeljali še težje topove. Uslužbenice pa pozivljamo, da se vsi do zadnjega organizirajo v naši organizaciji, da bomo mogli z združenimi močmi temeljito pomesti ta nemško nacionalni hlev.

Domače vesti

Pozdrav.

Vsled moje premestitve iz Ljubljane v Gorico, pozdravljam tem potom vse one ljubljanske prijatelje in sodruge, od katerih mi ni bilo mogoče se osebno posloviti.

Anton Mozetič.

Velika nesreča na nabrežinskem kolodvoru. Na nabrežinskem kolodvoru se je zgodila v petek 2. t. m. ob 9. uri in 15 min. velika železniška nesreča. Ogibni čuvaj Anton Mislej je zaposlen pri prvem menjalniku na užni strani postaje, ko je ravno vozil mimo talijanski ekspresni vlak št. 1008 s hitrostjo 60 kilometrov na uro. Ne ve se, kako je nesrečni Mislej padel pod vlak, ki mu je zdrobil desno roko in desno nogo. Na levi roki mu je odneslo štiri prste. Nesrečnika so za silo obvezali in odpeljali v tržaško bolnico. Anton Mislej je star 39 let in že 11 let v železniški službi; ima ženo in 6 nedoraslih otrok, katerih najstarejši je 11 let, najmlajši pa eno leto star. Stanje Misleja je zelo nevarno in težko da bi okrevljal. V bolnici je Mislej baje izpovedal, da ga je pahnila zlobna roka pod vlak, ko je vozil mimo njega.

Usodnega večera je pihala huda burja in nesrečni Mislej je šel preko tira malo pred prihodom ekspresnega vlaka, da popravi svetilki na menjalnikih št. 34 in 35 ki sta slabo goreli ali pa vsled hudega piša celo ugasnili. Ko se je po opravljenem delu vračal k čuvajnici, mu je na pomrznjenih tleh izpodrsnilo in je padel po tleh. Naglo se je pobral, a v tem hipu je prisopihal ekspresni vlak z brzino 60 km na uro in ga pokopal podse. Da Mislej ni opazil prihajajočega vlaka, je kriv oster ovinek. Strojvodja ni videl, kaj se je zgodilo in je ustavil vlak šele pod lopo. Nezgodo je zapazil kontrolni čuvaj Alojzij Lupinc, ker se mu je čudno zdelo, da nihče ne premakne menjalnika za rezervni stroj. Po vsem tem je izključeno, da bi bila Misleja pahnila pod vlak zlobna roka in govorica, da je v bolnici Mislej sam tako izpovedal, ne odgovarja resnici. — Stanje nesrečnika je jako opasno in je le malo upanja, da okrevi. V njegovi rodbini je to že tretji

tragičen slučaj; Oče se mu je pred leti utopil blizu Brežic v Savi, starejši brat pa je pred dvema letoma umrl v tržaški bolnici, prav v tisti sobi, kjer leži sedaj Anton za poškodbami, ki mu jih je prizadela prezgodaj razstreljena mina. Doma je Mislejeva rodbina iz Sežane.

Ponesrečen lov na kaline. Revčki od Z. J. Ž. imajo pač povsod smolo. Skušali so se na novo vgnezditi v Gorici, toda — ne gre. V nedeljo 11. t. m. je prišel znani Jaklič »osrečevati« goriške železničarje. Ta dan je bil namreč sklican javen shod v hotel »Alla bella veduta«. Prišlo je tje okoli 100 železničarjev, toda — joj — devedeset odstotkov je bilo naših sodrugov. Le kakih šest premogarjev so narodnjaški drotarji spravili skupaj in še ti jim niso kar tako gotovi.

Ko je Jaklič videl, da so na shodu skoraj sami naši sodrugi, je hotel takoj pričeti svoj govor, ne da bi se prej izvolilo predsedstvo shoda. Zborovalci pa so odločno zahtevali izvolitev predsedstva. Jaklič se je skliceval na to, da je on sklican shod in da ga bo torej tudi on vodil. Izgovarjal se je tudi, da niso navzoči samo železničarji, temveč vsakovrstni rokodelci, ki nimajo na železničarskem shodu ničesar opraviti. To pa je trdil vsled tega, ker zborovalci niso imeli — legitimacije. Ta je pa zares lepa! V prihodnje bodo torej morali železničarji iti v Narodni dom po pasjo znamko, predno bodo šli na kak shod, kjer razlaga Jaklič svojo »modrost«, da se bodo izkazali kot železničarji! Ne, ne, »tovariši« Jaklič! Tako daleč še nismo. Sicer pa je to radi legitimacije izkleknil le v preveliki zadregi, v kateri se je nahajal. Sicer pa je naravno, če se Jaklič izkaže z legitimacijo, dočim domačim železničarjem ni treba, kar se je Jakliču tudi takoj zabrusilo v obraz.

Ko je Jaklič videl, da navzoči burno zahtevajo izvolitev predsedstva, je raje zaključil shod, ki pravzaprav niti pričel ni. Ob tej priliki pa je »tovariši« Jaklič slišal dokaj grenkih. Ker mu je v dvorani postalo že prevroče, je končno sramotno odkuril.

Prišel je z namenom, da lovi kaline, a nazadnje pa je moral uvideti, da v Gorici niso tla za žolto »Zvezo«. Torej tudi narodni bogovi ne vlečejo več!

Sicer je Jaklič obljubil, da bo v petnajstih dneh zopet sklican shod. Tega pa naši železničarji že komaj pričakujejo, ter se že vnaprej veselijo zabave, ki jih čaka. Na svidenje torej!

Železničarska usoda. V četrtek, 1. februarja t. l. je pri tovarnem vlakom številka 288 padel pod kolesa pomožni sprevodnik Alojzij Schwarz z odprte zavore, ravno ko je vlak prevozil izvozno ogibo na postaji Boršt. Ravno za vozom, na kojega zavori je bil Schwarz, je bil uvrščen z velikim topom naložen voz s šestnajstimi kolesi. Vsa ta velikanska teža je šla preko reveža.

To se sicer čita kot vsakdanja notica kakršnega koli lista. Vendar pa je dejstvo, ki govori jasno o razmerah in okolnostih, v kojih mora železničar opravljati svojo službo. Kje so varstvene naprave, ki bi čuvalje življenja železničarja? Je sicer cela kopa predpisov, ali kako jih je mogoče izvajati, se je pokazalo že ob raznih prilikah.

Ponesrečeni, ki je bil šele 29 let star, je za borno plačo moral žrtvovati svoje življenje ter zapustiti zalujočo vdovo in dvoje nepreskrbljenih otrok.

Pogreb se je vršil 3. februarja t. l. iz mrtvašnice v Borštu. Tu se nam je pa nudila žalostna slika. Vdeležba je bila jako pičla. Vse tržaško železniško osebje je bilo zastopano komaj po treh uslužbencih in enem uradniku. Nobenega venca, nobenega nagovora! Popolnoma na tihem je bil pokojni položen k zadnjemu počitku.

Pokojnik ni bil včlanjen v nobeni organizaciji, toda bil je naš sotrp in kot tak je gotovo zaslužil, da bi ga več njegovih tovarišev bilo spremljalo na zadnji poti. V skrajni bolesi in med solzami je uboga vdova vzkliznila: »Ali je bil moj mož res tako nepriljubljen pri svojih tovariših, da jih je

tako malo, ki so ga spremili k zadnjemu počitku?«

Pomislimo le kako tolažilna bi bila velika udeležba za zaostale. Upamo, da bo v prihodnje bolje.

Pokojniku bodi zemljica lahka!

Divača. (Polom zvezarjev!) Znani Johann Škerjanc iz Trsta je imel namen tudi divaške železničarje osrečiti s tem, da jih pripelje v krumirski tabor. Raditega je sklical v nedeljo 11./II. v Divači pri Obrsnelu shod. Krstil je ta shod kot društven akoprav nima še dosedaj ne podružnice in ne članov v Divači. Imel je namreč namen podružnico šele ustanoviti.

Tržaški železničarji pa so slučajno zvedeli za to nakano in zbralo se jih je 10 ter hajd v Divačo, da vidijo kako ustanavlja Škerjanc podružnice. Shod je bil določen v »salonu« ali tržaški sodrugi, ki so se bali da morda ne dobe prostora, so bili presenečeni ko so našli salon še prazen. Tedaj pa jim je prišla bojazen, da se jim ne bi Škerjanc končno kam — skril. Ali na srečo se to ni zgodilo. Prišel je gosp. Johann in še dva druga »tovariši« z njim in začudeno je vprašal kaj da Tržačani tukaj delajo? Bil je očitno v zadregi, tembolj, ker ni bilo še niti enega povabljenega, pač pa sami nepovabljeni in še povrh sami znanci.

Še le pol ure po napovedanem času je prišlo nekaj domačih in čez več časa zopet nekaj. G. Škerjanc bi bilo stokrat ljubše, da bi še teh ne bilo. Bil bi se vsaj lahko izgovarjal na vreme. Tako jih je pa končno vendarle prišlo celih — 19 in še tem ni zaupal. Ero uro in pol so morali Tržačani čakati, da je zbral predsednik »zveze« pogum ter pri vratih otvoril shod.

Rekel je: v imenu društvenega zakona kot predsednik Z. J. Ž. zahtevam, da se tržaški železničarji odstranijo iz dvorane. Nato se je oglasil sodr. Kristofič, ki je reagiral na Škerjančevo predrznost. Ali g. Škerjanc se je začel dreti kakor da bi imel kakšne Oberbavarje pred seboj rekoč: »Kaj pa vi gospod doktor in jurist tukaj delate, vi niste železničar. Vam sploh ne dam besede.« Mislil si je: delavci gotovo nimajo nikogar, ki bi mi bil kos, če temu enkrat usta zavežem. Kristofiču so sodrugi čestitali, da je tako hitro avanziral na doktorja in jurista. Na to se oglasi sodrug Bahun za besedo. Škerjanc mu jo da rekoč: »Bahunu dam besedo ker je železničar.« Sodr. Bahun poda v imenu tržaških železničarjev sledečo izjavo: Izjavljam, da nima gospod Škerjanc tudi kot predsednik zveze v Divači kjer nima zveza dosedaj nobene podružnice in nobenih članov, nič več pravice kot vsak drugi tržaški železničar, razven če bi bil g. Škerjanc privedel svoje člane od kod drugod v Divačo pa bi hotel z istimi tukaj shod imeti. Izjavljam, da nismo prišli sem z namenom razbijati shod, temveč želimo, da se isti mirno vrši.

S to izjavo se je g. Škerjanc sprijaznil ter je zagotovil sodrugom besedo.

Za predsednika je bil izvoljen g. Kittek za katerega so glašovale navzoče ženske in otroci. Na to povzame g. Škerjanc besedo, da označi program »zveze« ampak zelo kratek je bil. Vsa resnejša vprašanja je kar pustil na stran, omejil se je na stare fraze, češ da se je zveza samo zaradi tega ustanovila, da bi nas varovala pred navalom tujcev.

Rekel je, da ima zveza danes čez 2000 članov po vsej širni slovenski domovini, samo v Divači je bilo dosedaj še grozdje prekislo, zato je pa prišel v Divačo, da popravi kar je zamujega, da ne ostane Divača temna točka v kroni krumirstva.

Naši sodrugi so vprašali g. Škerjanca zakaj ne začne po vrsti prej v Nabrežini in na ponovna taka vprašanja so dobili vendar končno odgovor: »V Nabrežini sem rekel eno besedo, ki jo nisem vzel za tako strogo. Mislil sem, da ni tako strogo ali imel sem neljube sodnijske poti radi malenkosti.«

Ali dragi g. Škerjanc, to še vendar ni povod, da se tako važno postojanko kar

tako pusti. No, smola je nazadnje smola.

Za Škerjancem se je oglašil za besedo sodr. Bahun, ki je s svojim govorom dal Škerjancu mnogo opraviti. Na vprašanje kako si predstavlja g. Škerjanc zadevo s »tujci«, je izvajal sledeče:

Zveza ima namen, da varuje domačine pred tujci, v prvi vrsti pred Nemci. V ta namen pa se ista »zveza« koalira z istimi Nemci, ki hočejo preplaviti slovensko zemljo? To uganko je g. Škerjanc tako-le rešil: »Nemci zahtevajo isto kakor mi, to je, da se na nemškem ozemlju ne sme sprejemati drugorodcev v železniško službo.« Torej vidite, tu je tisto preklicano Kolumbovo jajce. Čemu se v Avstriji potratiti toliko ljubeča časa radi narodnih preprirov? »Jugoslovanska železničarska zveza« in pa »Reichsbund der deutschen Eisenbahner«, »Deutscher Eisenbahner-Beamten Verein« in pa češka »Jednota« se enkrat vsedejo skupaj, pa je konec narodnega prepira.

Gosp. Škerjanc pravi, da je to prava pristna Internationala kadar se nemški in slovenski radikalci združijo.

Sicer se ti radaumaherji od časa do časa malo popraskajo, ali kadar gre proti delavcem, se kar objemajo.

Na vprašanje sodruga Bahun zakaj so njih poslanci igrali tako dvomljivo ulogo v zadnjem železničarskem gibanju, češ da bi bil lahko parlament prisilil vlado, da respektira sklep državnega zbora kar se tiče onih 38 milijonov, — se je g. Škerjanc tudi imenitno izmuznil. Rekel je: Bahun tega ne ve. Če bi državni zbor zahteval, da mora vlada sklep zbornice izvršiti, ga vlada izvrši če ga hoče, ker imamo še gosp.sko zbornico, ki bi sklep zavrgla. Torej vlada stori kar hoče in tega niso poslanci — krivi ne meščanski in ne socialistični. Torej tu ga zopet imate.

Vsemu temu so krive avstrijske razmere. Kdo pa je kriv, da so avstrijske razmere take, pa g. Škerjanc ni povedal.

Divaskim ljudem pa je gosp. »tovariš« eno zelo »krilato« povedal. Rekel je: Veste, socialisti so velikanski demagogi; oni vedno veliko zahtevajo, a davka nočejo nobenega določiti.

Da je to fraza, ki je že milijonkrat prišla iz ust kapitalistov in njih hlapcev, ni nič novega, ampak brezdanja predrznost, če tak človek kot je g. Johann, izblekne kaj takega. To se pravi vedoma in preišljeno lagati. Ali pa se morda Škerjanc prišteva že gor njim desetisočem?

Mi le pomilujemo tiste reve, ki se lazijo za takim človekom. Delavec, ki odobrava take besede, more biti le še kak petoliznik in podrepanik kapitalizma.

Žal nam je prostora, da bi tu navedli vse Škerjančeve budalosti. Tu omenjamo le še, da ga je tudi sodr. Makne iz Trsta dobro zavrnil. Škerjanc, ki je za ta shod postavil štiri točke na dnevni red, se je moral zadovoljiti samo s prvo. Rekel je, da bodo njegove prepričevalne besede marsikaterega pripravile do tega, da bo na povratku v Trst pričel razmišljati. Glasen krohot navzočih je sledil tem besedam. Nato Škerjanc: »Da Vi tam se smejete, ker ste že popolnoma fanatizirani«. Pri tem je pokazal na tržaške sodruge.

Na povratku se je hotelo našim sodrugom še nekoliko šale, toda g. Johann so bili zelo slabe volje.

Vlak ga je podrl. Iz Slovenjgradca poročajo: Dne 3. t. m. je moral železniški uslužbenec Maks Steharnik med silnim snežnim metežem pregledati železniško progo blizu Šmartna. Ker mu je sneg zastiral pogled, ni opazil prihajajočega osebnega vlaka, ki ga je z vso silo podrl na tla. Na srečo je padel med tira tako, da se je samo lahko poškodoval. Prenesli so ga v slovenjgraško bolnico.

RAZNE STVARI.

Lokomotiva — morilka ptičev. Na milijone ljudi prepotuje dannadan velike daljave v naglo vozečih vlakih, a le malokateri se za

vedajo, koliko tičev je žrtev hitrice vlakov. Pač vidimo to vselej, ako se vozimo po prostih ravnih in prerijah severne Amerike, kjer razpada nešteto krilatcev ob tirnicah v prah in pepel. Toda ker vlaki v Evropi sploh ne vozijo tako naglo kakor v Ameriki, mislijo, da »železniški moloh« našemu tičjemu rodu ne prizadeva posebnih žrtev. Vendar temu ni tako. Samo ena brzovlakova lokomotiva pomori na stotine tičev v enem mesecu. Ako uvažujemo, da obvisi na ali ob stroju samo majhen odstotek tičev, niti deset odstotkov ne, tedaj si lahko predočimo precejšnje število ubogih žrtev. Nadalje moramo vpoštevati, da poginejo ne malokdaj mladiči ali se sploh ne izležejo, ako jim pogineta stara dva, ali čeprav samo eden njiju. Pomisliti pa moramo tudi na veliko število brzovlakov; potem se ni čuditi, da je umolknilo že toliko tičjih koncertov, ki so še pred enim ali dvema desetletjema razveseljevali prijatelje prirode. Čim hitrejši drvi vlak, tem večja nevarnost, da se tiči ne morejo dovolj naglo umakniti in se zaleti lokomotiva vanje v hipu, ko hočejo odleteti; kajti še lastavice in netopirje, umetnike v letalnem loku, prevari hitrica 95 kilometrov na uro. Ako se bliza vlak, tedaj tiče vznemiri šum in ropot ter lete po najkrajši proti na kraj gnezda, pri tem pa pozabijo na vso previdnost in se čisto zaleti naravnost na najsrednejši del stroja in se razbijejo, še v smrtnem skoku krčevito objemajoč s kljunčkom uplenjenega metulja, muho in podobno in nudijo prizor, ki gani in zbuja sočutje. Tudi je umevno, da so godni mladiči, neizkušeni in neizurjeni v letanju, v veliko večjem številu žrtev svojih sovražnikov, med katerimi stoji na prvem mestu lokomotiva, kakor pa njih starejši sorodniki. Največ žrtev štejejo seveda najštevilnejši tičji rodovi, zategadelj stoje na prvem mestu vrabci.

Blagoslov današnjega družabnega reda.

»Mulheimer Ztg.« je imela med svojimi inserati naslednjo anonco: »Kateri usmiljeni ljudje bi oddajali ubožnejšim rodbinam kuhinjske ostanke, kruh itd.? Prišli bi lahko sami ponje. Pismene ponudbe pod J. 485 na upravnistvo«. — Krasen, božanski družabni red, kjer se zdi samoposebi umevno, da iščejo ljudje vsakdanje hrane v kuhinjskih ostankih!

Angleški katoličan o socialistih. Glavno glasilo nemških klerikalcev »Germania« priobčuje pisanje angleškega katolika Weeksa, ki ga je pisal župniku Detzlu v Lammersbergu: »Socializem pri nas ni tako na slabem glasu. Velik del obredne duhovščine v angleški cerkvi, tisti, ki se sami imenujejo za katoličane — so izrečni socialisti in pristaši njih naukov. Pravijo, da pomenja socializem nesebičnost in da je torej načeloma krščanski pojav. Kapitalizem pa je nauk sebičnosti in izključno lastne koristi, nauk egoizma in torej v temelju protikrščanski. Mnenja so, da uganja cerkev jako usodno zmoto, ker se zoperstavlja socializmu; nasprotno, delati bi morala na strani socializma in ga preosnovati v versko gibanje. Birminghamski in turski škof sta socialisti in sta celo pisala ter priobčila socialistične spise.« Sicer se naše mnenje o socializmu v marsičem razlikuje od tega mnenja, toda priznati moramo, da je to mnenje vsaj prosto demagogičskih fraz, kakor jih navadno uganja katoliški klerikalizem.

Čudno vprašanje v nagrado. Neki angleški tednik je priobčil vprašanje »Čemu stavkate?« med drugim je prišel tudi ta odgovor: Kot delavec posedujem edino blago in to je moja delovna moč. Imam pravico to blago postaviti na trg, ter skušam — kakor tudi moj delodajalec, — kolikor mogoče veliko za to blago stržiti. Dalje — pristopim preko želje mojega delodajalca k društvu, katero določuje ceno, po kateri se moja delovna moč lahko prodaja; mi, člani tega društva, se zavežemo, da našo delovno moč nikakor ne prodamo pod to ceno. Pravico do metode mi delodajalec odreka, medtem ko jo sam nemoteno uporablja. Če jaz

njegovega blaga ne plačam po njegovi ceni, ga ne dobim, in če on mojega blaga po naših cenah noče plačati, ga tudi ne dobi. Jaz stavkam. Delavec je dobil za ta odgovor 200 mark nagrade.

Nesocialistična makulatura. V königsberškem listu je bilo te dni čitati naslednji oglas:

Makulatura

iz nemških listov, **prosto socialnodemokratične vsebine**, pripravno za porabo na straniščih, se nakupi pod roko od 50 kilogramov navzgor.

Ponudbe naj se pošljejo, če le možno, z obratno pošto.

Garnizijska uprava Königsberg na Pruskem.

Meščansko časopisje bo gotovo naravnost očarala ta ocenitev, ampak garnizijska uprava ima popolnoma prav. Garnizijska uprava je namreč uverjena, da naj se socialno demokratični listi bero in naj gredo iz roke v roko, za meščanske liste smatra najpametnejše, ako romajo — na stranišča!

Opuščene železnice. Ves čas, odkar so uvedene železnice, še ni bilo mnogo slišati, da bi se enkrat zgrajeno železnico zopet odstranilo. V vojni je sicer razdejanje železnic nekaj navadnega in celo važna naloga sovražnih armad. Izven tega pa se je menda le enkrat razdejalo železnico, namreč prvo železnico na kitajskem ozemlju med Šangajem in luko Vuzung. To pa se je zgodilo le raditega, ker železnica tamošnjim mandarinom ni ugajala. Vsled tega je bila razdejana in nje deli spravljani na otok Formoza. Da bi se pa železnico le raditega opustilo, ker se je več ne vporablja, se zdi skoraj nemogoče. V resnici pa se je to zgodilo v deželi neomejenih možnosti, v Severni Ameriki. V državi Michigan (izg. Mišigen) je bila napeljana železnica od glasovitega bakrenega rudnika Kolument do Lindenskega jezera. Promet na tej železnici je vzdrževala rudokopna družba z 800 vozovi in 15 lokomotivami. Ko je bil popolnoma izčrpan rudnik, ki je bil ravno vsled te železnice odkrit, je bila tudi železnica odveč. Ni bilo več tovora in ne potnikov, ki bi ji se jih bilo prevažalo, in družba je prodala železnico z vsemi premičninami in nepremičninami vred. Železnico se je nato popolnoma razdejalo. Slično je bilo z neko železnico v Pensilvaniji. Tam je bila med Forest Cityjem in Gettysburgom zgrajena železnica s kolodvori in vso potrebno opremo. Toda vozil se ni nikdo po njej. Z obratom se vsled tega sploh ni moglo pričeti, in po dveh mesecih je bilo osobe zopet opuščeno iz službe. Železnice se sicer ni razdejalo, pač pa je vsa zarasla s travo. V državi Kentucky se nahaja železnica, ki se na njej vzdržuje promet le z eno lokomotivo in enim vozom, ki pa še nikdar ni bil prenapolnjen. Najbrž se jo bo zopet zopet opustilo, ker ima le 700 dolarjev dohodkov in 12.000 dolarjev izdatkov.

Porod v letalnem stroju. Polet novoročencev v letalnem stroju je že nekaj tako vsakdanjega, da že ni več zanimivo; pred kratkim so tudi poročali, da je zločinec preletel z zračnim aparatom belgijsko mejo. Toda nekaj doslej nezaslišanega pa je porod otroka v letalnem stroju; pa vendar se je dogodila ta čudovita dogodovščina v Ameriki, kjer je novorojeno dete zazrlo luč zgorajšnjih zračnih sfer. Novorojenček v letalnem stroju je sin novojorškega bankirja Fultona. Pred dnevi je priredil ameriški letalec za več gostov polet, ki sta se ga udeležila tudi bankir Fulton in njegova žena. Za vsako osebo je zahteval letalec po 200 kron. Polet se je izborno posrečil, čeprav je gospa Fultonova narahlo vzkliknila, ko je letel dvokrovni aparat preko ravnin. Vsekako mlada in lepa gospa ni imela prijetnih občutkov ob poletu. Stroj se je dvignil v zrak in je letel lahkotno in graciozno do višine 150 metrov. Letalec Bothner se je ravno pripravljaj, da poleti v drznem loku skozi ozračje, ko se je nenadno oglasila gospa Fultonova z odločnim protestom. »Ven hčem,« je izjavila z naglasom, ki ne trpi

ugovora. »Tako jo hočem ven! Ali slišite, ven moram!« Amerikancu je slehna željica ženske povelje in ker je obenem zalutil bankir Fulton skozi šum in brnenje motorja letalca v uho: »Slišite, dam Vam petdeset kron več, ako se takoj vkrcate,« se je Bothner res dal omehčati in je hitel kar najhitreje na zemljo. Komaj pa je bil stroj na tleh, pa se je tudi izkazalo, da je v letalnem stroju en gost več. Iz stroja se je dvignilo otroško kričanje in gospa Fultonova je bila mati krepkega novorojenčka moškega spola. Štorkljo so bili takorekoč v zraku prestregli. Mati in otrok, ki je bil priletel dva meseca popreje na zemljo kakor so ga bili pričakovali, se počutita popolnoma dobro. Ves Novi Jork se je prisrčno zabaval ob nenavadni dogodovščini, najbolj vesel in najsrečnejši med vsemi pa je bil oče Fulton.

Pobožen recept proti draginji. S silnim pritiskom teži na delavstvo neznosna draginja, ki je na stečaj odprla vrata pomanjkanju in lakoti v proletarske domove. Delavstvo se že dalj časa bori proti tej šibi, ki jo je spletlo brezmejno kapitalistično izsesavanje, z vso odločnostjo na gospodarskem in političnem polju. Ampak delavci so v zmoti: draginje ni kriv kapitalistični sistem, ampak draginje so krivi delavci sami, ker so neverni in ne poslušajo rimsko-katoliške duhovščine. Tako namreč beremo v januarski številki klerikalnega lista »Der christliche Kinderfreund« in ki je »časopis za pospeševanje krščanske vzgoje in rešitve mladine«. Na strani 20 stoji: »Ves svet toži o dragem mesu — samo mi benediktinci katoliškega društva otroških prijateljev se ne vznemirjamo zaradi tega; mi namreč ničesar ne čutimo o vsej draginji. Kako? Čisto preprosto: Mi ne jemo nikakega mesa. Ako bi bil 365dnevni postni čas namesto 14dnevnega — neskončno boljše bi bilo na svetu... Sveti Afrat, ki je umrl leta 300, je jedel vsak dan samo kosček mesa po solčnem zahodu. Okolo leta 371 je živel sveti Hilarian šest let od petnajst svežih fig na dan in tri leta od suhega kruha. Cela vrsta takih umetnikov v stradanju je živela od kruha in vode, drugi od kruha in zelišč, sveti Karl Boromejski se je zadovoljil s črnim kruhom in kostanji... Bralec »Kinderfreunda« je povzel te primere po izvrstni knjižici: »Umetnost, da se preživiš s 60 vinarji na dan.« Bralec, kupi jo! Boljše, da poskusiš kakor da tuhtaš!« Kaj ko bi klerikalni zmeznostni apostelni sami poskusili živeti po tem imenitnem nauku? Ampak potem bi splahnil cel legion lepo zaokroženih fajmošterskih, kanoniških, proštovskih in drugih pristno katoliških trebuhov... Zato pa se pobožni gospodje že vedo obvarovati te nevarnosti in priporočajo svoje pobožne recepte rajši le delavcem.

Zadružno gibanje.

Od delavskih zadrug.

za Trst, Istro in Furlanijo (Vpisana zadruga z omejenim poroštvom) smo prejeli sledeči izkaz:

VIII. zadružno leto. 5112 članov.

Mesečni izkaz.

Blago razdeljeno članom v zadružni dobi!

	1910-1911.	1911-1912.
Julij	Kron 83.578:77	Kron 85.989:77
Avgust	„ 78.953:25	„ 83.176:99
September	„ 80.491:27	„ 93.174:89
Oktober	„ 93.785:93	„ 99.190:41
November	„ 88.512:12	„ 98.494:55
December	„ 96.725:68	„ 109.368:77
Januvar	„ 87.554:39	„ 110.449:27
	Kron 609.601:51	Kron 679.844:65

Podpora vdovam in bolnim članom:

V dobi od 1. julija do 31. januarja 1912 se je razdelilo bolnim članom, vdovam in sirotam 4962:31 kron podpore.

Dividende:

Do 31. januarja 1912 se je izročilo članom na račun dividend od dobe 1910-11 blaga za

svoto kron 7162:22 in pridržalo na račun zadružnega

deleža Kron 6.368:31
Skupaj „ 13.530:53

Trst, 31. januarja 1912.

Vršili so se sledeči shodi in zborovanja.

Trst I. Dne 1. februarja t. l. se je vršil v Delavskem domu v Trstu dobro obiskan shod južnih železničarjev, na katerem se je razpravljalo o zadevi odprave ključarjev s tukajšnjega južnega kolodvora. Sodrugi Kopač je poročal o tej zadevi in ob tej priliki ožigosal postopanje višjega inšpektorja gosp. Stümpfla. Debata je bila jako živahna. Razburjenje je veliko. Na tem shodu je bila soglasno sprejeta sledeča

Resolucija.

Dne 1. februarja 1912 v Delavskem domu, ul. Boschetto 5 v polnem številu zbrani skladiščni delavci južne železnice sklenejo z ozirom na dejstvo, da še ni došel definitivni odgovor južno-železniške uprave v zadevi odprave čuvajev ključarske družbe vključno zagotovilo gosp. inšpektorja Mählinga, ki se je vdeležil tozadevnih pogajanj in ker še tozadevne preiskave v Trstu niso končane, da se podaljša rok, ki je vsled izvedbe preiskovanj potreben, do 15. t. m. Do tega dne pričakujejo definitivnega odgovora.

Dne 15. t. m. je zopet sklicati shod z istim dnevnim redom kot danes. Na tem shodu se bo sklepalo o nadaljnjem postopanju, če bi ne bilo odgovora železniške uprave, ali pa če bi ta bil nepovoljen.

Končno protestirajo zbrani najodločnejše proti postopanju višjega inšpektorja g. Stümpfla napram delegatom, ter izjavljajo, da se zanj ne vdeležijo nobenih pogovorov ali pogajanj, kjer je g. Stümpfl navzoč.

To resolucijo se je predložilo obratnemu inšpektoratu v Trstu.

Trst I. Dne 9. t. m. se je v Delavskem domu v Trstu vršil redni občni zbor krajevnne skupine Trst I. Poročila odbora se je soglasno vzelo na znanje. Iz poročila je razvidno, da je skupina v pretečenem poslovnem letu imela 26 odborovih in 5 zaupniških sej ter priredila 14 društvenih in 5 javnih železničarskih shodov. Vodstvo skupine je izvršilo lepo število intervencij. O gibanju glede odprave čuvajev ključarske družbe smo poročali že v zadnji številki. — Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela skupina od 1. novembra 1910 do 31. decembra 1911 K 3626:11 dohodkov in K 3315:62 izdatkov. Torej ostane v blagajni K 309:49. V tem znesku so vsote brošure, železničarski znaki in drugo. Podpor se je iz naše blagajne izplačalo K 51:80. Razventega se je izplačalo članom lepo svoto podpor, ki smo jo dobili zanje iz centralne blagajne.

V odbor so izvoljeni sledeči sodrugi: **Friderik Žnidaršič**, predsednik; **Rihard Trošt**, podpredsednik; **Ivan Fatur**, blagajnik; **Martin Sardoner**, II. blagajnik; **Ivan Makuc**, zapisnikar; **Ivan Vrbanič**, namestnik; **Fran Makovec**, **Lovrenc Sagmeister**, kontrolorja; **Fran Brezinger**, **Alajzij Zuzzi**, **Josip Umek**, **Ivan Macarol**, **Alajzij Renčelj**, odborniki.

Nato se je izvolilo 25 zaupnikov.

K tretji točki dnevnega reda je poročal sodrug Kopač o predmetu: Izobraževalno delo v strokovnih organizacijah. Zborovalci so pazno sledili njegovim izvajanjem, za katera je žel burno odobravanje.

Ko je bil dnevni red izčrpan, je predsednik zaključil občni zbor s pozivom na vztrajno in neumorno delovanje v korist železniških trpinov.

Jesenice. Na občnem zboru krajevnne skupine Jesenice, ki se je vršil dne 10. t. m. so bili v odbor izvoljeni sledeči sodrugi:

Pintar Jožef, skladiščni nadzornik, pred-

sednik; **Sleschitz Josip**, namestnik; **Glinig Anton**, delovodja, I. blagajnik; **Oman Ivan**, **Pilwachs Ljudevit**, podblagajnika; **Mrakar Jože**, zapisnikar; **Dunst Fran**, namestnik; **Bizjak Ivan**, knjižničar; **Weiss Ignacij**, namestnik; **Grabner Karol**, **Rutter Matevž**, preglednika; **Malovrh Jakob**, **Pavlin Alojzij**, **Črnalogar Fran**, **Taschwer Tomaž**, **Klemenčič Ivan**, **Lesjak Male**, **Plešnik**, zaupniki.

Vse dopise tičooče se skupine Jesenice, je pošiljati na naslov: **Josip Pintar**, skladiščni nadzornik na Jesenicah.

Ptuj. Dne 28. januarja t. l. se je vršil redni občni zbor krajevnne skupine Ptuj. Poročilo vodstva je bilo z zadovoljstvom vzeto na znanje. Število članov je naraslo v pretečenem letu za 57, tako da šteje skupina sedaj 120 članov. Vodstvo skupine je izvršilo 28 intervencij na merodajnih mestih; v 19 slučajih se je doseglo popoln uspeh. Med drugimi intervencijami je posebno omeniti ono za mizarja Frana Lazarja, ki ga je poprej »Reichsbund« vodil za nos. Lazar je nacionalcem obrnil hrbet in prišel k nam. Naša organizacija mu je pomogla do njegove pravice.

V pretečeni poslovni dobi se je v vsem področju skupine popolno izvedel zaupniški sistem.

Nato se je izvolilo novi odbor, ki je sledeči: **Ljudevit Iličič**, predsednik; **Josip Brunnflicker**, namestnik; **Alojzij Blagar**, blagajnik; **Henrik Kosmat**, zapisnikar, **Rudolf Lah**, namestnik; **Ivan Vučak**, **Fran Jug**, kontrolorja; **Florian Röck**, knjižničar; **Weissenstein**, **Bervardi**, **Mele**, **Zimerlit**, odborniki.

Po končani volitvi je sodrug Kopač v enournem govoru poročal o sedanjem položaju železničarjev. Govornikovim izvajanjem je sledilo burno odobravanje.

Naznanilo tajništva.

Vsem našim funkcionarjem in članom naznanjamo, da se preseli železničarsko tajništvo in uredništvo »Železničarja« s 24. februarjem 1912 v novi Delavski dom ulica **Madonnina 15**, II. nadstropje.

V zalogi imamo še večje število izvodov brošure »Moderni gospodarski razvoj, Moderni politični razvoj in Cilji socializma«. Lična brošura, ki jo je priredil sodrug dr. Ferfolja po predavanjih dr. Rennerja, dr. Danneberga in Winarskija, stane samo 20 vinarjev. Kdor naroči najmanj 10 izvodov skupaj, dobi za vsak izvod po 4 vinarje popusta.

Vsebinska brošura je jako zanimiva in poučna, vsled česar priporočamo železničarjem, da si jo naročijo.

Usebina št. 3. z dne 1. februarja 1912.

Članki: Gonilna sila. Naš letni račun. Zboljšanje dohodkov osebja c. kr. drž. železnice (Konec.) Zboljšanje za železničarje. Proč s ključarji. Sijajna zmaga socialistov v Nemčiji. Na krivih potih. Nevarnost zadružništva. Z južne železnice (Dalje).

Dopiši: Brežice. Ljubljana, južna železnica. Domače vesti: Smrtna kosa. Afera Kopač-Zupančič. Železniška nezgoda v Zagorju ob Savi. Nesreča na državnem kolodvoru v Šiški. Roparski napad v vlaku. Glavo mu je odtrgalo. Iz železniških krogov. Azev-Böche.

Inozemstvo: Prva železnica v Tripolisu. Najdaljša železnica sveta. Železniška nezgoda.

Gospodarski pregled: Važna ustanova zoper stanovanjsko mizerijo. Kava se sceni.

Raznoterosti: Novoletna šala breslavskih sodrugov.

Poročila o shodih: Zidan most. Trst II. Pragersko. Konferenca južnoželezniškega vlako-spremnega osebja v Mariboru.

Kavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

— Napitnina je odpravljena. —

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
— in časnikov v vseh jezikih. —

Izdajatelj in odgovorni urednik **Josip Kopač**.
Tiska **Dragotin Priora** v Kopru.